

REPUBLIKA

ROK II. | ŁÓDZ, NIEDZIELA 23 LISTOPADA 1924 r. | NUMER POJEDYNCZY 20 GROSZY | № 320
 REDAKCJA I ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
 TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMOWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Rozwiązanie sejm — zmiana konstytucji.

Opinie wybitnych posłów sejmowych o palących sprawach państwowych.

Wywiady warszawskiego korespondenta politycznego „Republiki” z pp.: Kozickim, Niedziałkowskim, Kiernikiem i Dąbskim.

W ostatnich czasach mówi się bardzo wiele o zasadniczych zagadnieniach rozwiązania sejm i zmiany ordynacji wyborczej. By wy badać dokładnie grunt parlamentarny korespondent warsz. „Republiki” przeprowadził szereg wywiadów z poszczególnymi politykami.

ZDANIE P. POS. KOZICKIEGO (Z.L.N.)

Prezes zarządu głównego Zw. Lud. Nar. oświadczył korespondentowi „Republiki” — Wychodząc z założenia, że ordynacja wyborcza jest na to, aby dała taki skład Sejmu, któryby doprowadził do stworzenia wyrażonej większości potrzebnej do utworzenia silnego rządu.

Obecna ordynacja wyborcza uniemożliwia przyjscie do władzy stałej większości i silnego rządu.

A bez silnego rządu państwo nie może prowadzić silnej polityki na żadnym polu.

Nasza ordynacja wyborcza fotografuje może stosunki, ale pod względem praktycznym jest fatalna.

— Co należy uczynić, aby ją naprawić?

— Należy zmienić ordynację wyborczą w granicach, nakreślonych przez konstytucję, zachowując zasadę proporcjonalności.

Francuska ordynacja byłaby dobrym wzorem: zachowuje proporcjonalność, ale daje większość. Związek Ludowo-Narodowy przedłożył swój projekt traktujący zmianę ordynacji wyborczej szczegółowo.

— Jakież to będą zmiany?

— Odpowiedzieć mi teraz jest trudno przypuszczam jednak iż projekt nasz znajdzie poparcie i wśród innych klubów.

— Kiedy projekt Związku Lud. Nar. będzie gotów?

— Nie mogę powiedzieć. Opracowujemy go, nie spiesząc się.

— Dlaczego tak apatycznie?

— Sejm ma przecież przed sobą jeszcze trzy lata życia.

— Ale wszak niektóre stronnictwa rozpowiadają o szybkim rozwiązaniu Sejmu?

— Jakto? Rozwiązać Sejm bez zmiany ordynacji wyborczej nie można.

— Na to trzeba zmienić konstytucję — mówią np. Kozicki, a to może zrobić tylko następny Sejm. Nasza konstytucja jest wzorowana na angielskiej i francuskiej, gdzie rząd jest odpowiedzialny przed Sejmem. Można naszą konstytucję zmienić na modłę amerykańską, aby rząd odpowiadał przed prezydentem.

— Czy panowie będą głosowali za tem?

— Będziemy za rozszerzeniem władzy prezydenta. Należy na przyszłość dać głowie państwa możność rozwiązania parlamentu i odwołania się do wyborców

OPINIA POS. NIEDZIAŁKOWSKIEGO.

Poseł Mieczysław Niedziałkowski, autor projektu Konstytucji i ordynacji wyborczej, który klub P. P. S. zgłosił w Sejmie ustawodawczym, zapytany przez nas na czym polega istota parlamentaryzmu zdaniem jego, odpowiedział

— Istota demokracji parlamentarnej polega na tem, aby parlamentaryzm odzwierciedlał stan opinii publicznej. Przez to samo pomniejsza się groźbę ostrych bezpośrednich starć w społeczeństwie i ułatwia się przejście do nowych form życia bez ciężkich i krwawych walk. Parlament któryby opinii społeczeństwa nie odzwierciedlał, tarcę swoją zasadniczą funkcję społeczną, kłapa bezpieczeństwa zostaje zamknięta i kocioł w każdej chwili może wylecieć w powietrze.

— Jak p. poseł zapatruje się na projekty zmiany ordynacji wyborczej?

— W moim przekonaniu wszelkie zmiany projektu ordynacji wyborczej, o ile mają one doprowadzić w konsekwencji do fałszowania reprezentacji społeczeństwa są nie tylko sprzeczne z istotą demokracji, ale szkodliwe pod względem państwowym.

— Projektodawcom chodzi przecież o większość — wtrącamy.

— Zagadnienie większości w parlamencie jest zagadnieniem większości w kraju. Kierunek polityczny, który nie mając większości w kraju chce ją zdobyć w parlamencie drogą sztucznej ordynacji wyborczej prędzej czy później musi w razie zwycięstwa swego punktu widzenia — skłonić przeciwną stronę do rewolucji.

— Jak p. poseł ocenia projekty prawicy i Piasta?

— O ile znam konkretne projekty „na prawo” obecnej ordynacji wyborczej, wysuwane w kołach prawicy i „Piasta” — uważam je nie tylko za niedemokratyczne, z czego nie czynię zresztą zarzuty tym kołom — dodaje z uśmiechem rozmówca — ale i za niezmiernie lekkomyślne ze stanowiska przyszłości państwa.

— Mówi się o zmniejszeniu ilości posłów — wtrącamy.

— Niewątpliwie słobi to bardzo, stosunkowo mniejsze stronnictwa, jak np. „Piasta”.

— Zarzut?

— Z tego nikomu nie czynię zarzutu. Nie byłoby to bowiem specjalnie szkodliwe, żartobliwie dodaje p. Niedziałkowski. Ale skłoniłoby grupy stosunkowo mniejsze do robienia bloków wyborczych, którym z

natury rzeczy demagogia zastępuje całym walkę faktycznych, poważnych programów. Poziom walki wyborczej będzie musiał być obniżony Na ziemiach wschodnich natomiast mniejszość polska przy takiej zmianie ordynacji wyborczej straciłaby szanse uzyskania większości reprezentantów, co ja, jako socjalista uważam za niesprawiedliwe, ale zapomnienie o tem ze strony nacjonalistów uważam za co najmniej dziwne. Ewentualne marzenia o kurjach narodowościowych albo innych wyjątkowych zasadach dla wschodu — są nierealne wobec przepisów Konstytucji, która gwarantuje równość wyborczą i nieprzewiduje tworzenia kurji narodowościowych Iw myśli konstytucji organizacje narodowościowe mogą istnieć tylko w obrębie związków samorządu powszechnego — formuła p. Dubanowicza).

— Czy P. P. S. wystąpi w obronie obecnej ordynacji?

— Z naszego punktu widzenia ordynacja wyborcza nie jest wcale idealna, ale będziemy jej bronili z całą bezwzględnością przeciw próbom zmian w kierunku omówionym.

— A zmiana konstytucji?

— Co się tyczy zmiany Konstytucji wystąpimy z odpowiednim projektem podczas kampanii wyborczej.

— Czy będzie on podobny do pańskiego dawnego projektu?

— Przypuszczam, że tak.

— Jakie jest stanowisko P. P. S. w sprawie rozszerzenia władzy prezydenta?

— Narazie zauważę tylko, co nie jest pozbawione odcienia humorystycznego że kiedy proponowałem na komisji konstytucyjnej Sejmu ustawodawczego nadanie prezydentowi Rzeczypospolitej w pewnych określonych warunkach np.

prawo rozwiązania Sejmu

(na żądanie jednej trzeciej posłów, na żądanie 800 tys. obywateli, na mocy jednomyślnej uchwały rady ministrów) przedstawiciele Z. L. N., grupy posła Dubanowicza ze szczególną energią zwalczały tę propozycję, jako nieomal „dyktatorską”. Ewolucja myśli jest w tym wypadku, jak w wielu innych równie szybko, jak nie- zbyt przepracowana, jak np. życzenie

równouprawnienia obu izb (p. Głębicki w swym projekcie konstytucji wypowiedział się za sejmem jednoizbowym) świadczy o nieprzygotowaniu prawicy do tej dużej stosunkowo roli, jaką dotąd w życiu państwowem Polski odgrywała z woli dużej części ziemiaństwa oraz wszystkich rzeźników, kupców i sklepikarzy ciemnych miasteczek Rzeczypospolitej.

Ostatnie pytanie:

— Czy panowie wystąpią więc z akcją za rozwiązaniem Sejmu?

— Klub, do którego mam zaszczyt należeć, wypowiedział się już za przyspieszeniem terminu nowych wyborów. Z odpowiednim wnioskiem wystąpimy we właściwym momencie politycznym.

CO MÓWI P. POS. KIERNIK („PIAST”).

Poseł Władysław Kiernik, wiceprezes klubu „Piasta”, zasiadający w komisji jako prawnik tego klubu dla opracowania projektu zmiany ordynacji wyborczej, uważa, że największą wadą obecnej ordynacji wyborczej jest, że ginie w niej zasadnicza myśl narodu.

— Nie rozproszkowanie społeczeństwa jest zadaniem ordynacji wyborczej, mówi p. Kiernik, a danie wyrazu zdecydowanemu prądom społecznym tak, aby powstał sejm zdolny do stworzenia większości.

— Jak jest stosunek „Piasta” wobec zasady proporcjonalności,

— Nie można mówić jeszcze o zmianie zasady proporcjonalności, jeśli broni jej konstytucja.

— Ale przecież panowie wystąpią również z projektem zmiany konstytucji.

— Tak jest!

— Czy jeszcze w tym sejmie?

— Każdy sejm może konstytucję zmienić.

— A czy liczą panowie na większość dla tej swojej propozycji?

— To jeszcze pytanie.

— Na czym polegają zasady „Piasta” zmiany konstytucji?

Chwila milczenia.

— Projekt nasz idzie w kierunku ścisłego określenia kompetencji władzy prezydenta Rzeczypospolitej, wyjaśnia stosunek kompetencji ustawodawczej między Sejmem i Senatem i obejmuje zmianę ordynacji wyborczej.

OPINIA P. POSŁA DĄBSKIEGO („WYZWOLENIE”).

Poseł Dąbski, prezes zarządu głównego „Wyzwolenia” zapytany o zmianę ordynacji wyborczej, powiedział

— Jakkolwiek obecna ordynacja wyborcza do Sejmu nie jest idealna, jednak za jej utrzymaniem z jednym jednak warunkiem, aby były dopuszczone związki list

Cały demokratyczny obóz powinien iść do wyborów, jeżeli nie z jedną listą, to przynajmniej ze związkiem list, przy których setki i tysiące głosów demokratycznych nie pójdą na marne, jak to było w ostatnich wyborach.

Zaproszenie marszałka Piłsudskiego do armji.

Przyszła konferencja w radzie ministrów z udziałem marszałka.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Jak dowiadujemy się, w najbliższym czasie zostanie zwołana konferencja, na której omawiana będzie sprawa powrotu marszałka Józefa Piłsudskiego do czynnej służby w armji. W konferencji wezmą udział premier Grabski, min. gen. Sikorski, wicepremier Thugutt oraz specjalnie zaproszony marszałek Piłsudski. Jak wiadomo marszałek jest zdeklarowanym

przeciwnikiem sforny min. spraw wojskowych, projektowanej przez gen. Sikorskiego. Roli medjatora podjął się p. Thugutt. Z kół zbliżonych do marszałka dowiadujemy się, iż w sposób kategoryczny przeciwstawia się on zamierzeniom gen. Sikorskiego i da wyraz przekonaniu, iż panujące stosunki w armji nie przyczyniają się zupełnie do jej wzmocnienia.

Wierzę, że na obecny skład Sejmu nie tyle ponoszą winę wyborcy, co rozbicie się list demokratycznych. Jeżeli bowiem lewica nie zdobędzie się nareszcie na solidarność i na jeden blok wyborczy, to będzie ciągle przygrywała, a przynajmniej nie prędko wyjdzie z sukcesem, gdyż prawica zawsze pójdzie solidarnie.

Przy przyszłych wyborach powinny być tylko obok bloku mniejszości narodowych bloki: prawicowy i lewicowy.

Wtedy dopiero zobaczymy, jaki będzie wynik. Ale na to potrzeba możności związku list.

Jeżeli by w tym duchu ordynacji zmienić się nie dało, obóz demokratyczny musi stworzyć jednolity blok lewicowy i głosować na jedną listę.

— Czy p. poseł wierzy w możliwość solidarności lewicy?

Zdaje sobie sprawę z ważności utworzenia takiego bloku, ale bez niego niema pełnego zwycięstwa demokracji Polski.
OPINIA P. POSŁA CHADZYŃSKIEGO (N. P. R.)

Wybitny przywódca N. P. R. oświadczył „Republice”, iż jest zwolennikiem jaknajszerszego rozwiązania Sejmu.

— Stanowisko klubu N. P. R. — mówi nasz rozmówca — wypowie się za koniecznym rozwiązaniem obecnego Sejmu.

Nie chcemy przedłużać życia obecnego Sejmu, a zmiany ordynacji wyborczej i zmiany konstytucji dokonać może dopiero następny Sejm. Gdyby jednak wśród stronictw powstała możliwość porozumienia co do głównych zasad przyszłej ordynacji wyborczej, to N. P. R. w tej pracy nie będzie brało udziału.

— W jakim kierunku winna być zdaniem panów uskuteczniiona zmiana ordynacji wyborczej?

— Uważam, że ordynację wyborczą należy zmienić w tym kierunku, aby umożliwić wyjście z wyborów kandydatów polskich na kresach, a więc powinny być dopuszczone związki list.

— A listy państwowe?
— Chętnie byśmy wyrzekli się list państwowych, rozdzielając cyfrę 444 posłów między okręgi wyborcze.

Proporcjonalność, równość i tajność głosowania są zabezpieczone przez konstytucję. Chociażby to nie odpowiadało życzeniom niektórych kół w Sejmie niema możliwości zmiany lub zniesienia proporcji.

Ultimatum angielskie do rządu egipskiego. Wielka Brytania popiera swe żądania demonstracją floty i ściga posiłki zbrojne.

ULTIMATUM ANGIELSKIE DO EGIPITU.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 22 listopada.

Jak donoszą z Kairu, wysoki komisarz lord Allenby wręczył Zaglulowi paszy notę, żądającą uroczystego przeproszenia i odszkodowania w wysokości 500000 funtów, zakazu demonstracji politycznych i wycofania oficerów i wojsk egipskich z Sudanu. Jednocześnie nota nalega na utrzymanie nadal w Egipcie angielskich doradców prawnego i finansowego. Nota żąda odpowiedzi w przeciągu 24 godzin.

DEMONSTRACJE ANTYANGIELSKIE W ALEKSANDRII.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 22 listopada.

Reuter. Donoszą z Aleksandrii, że odbyły się tam demonstracje przeciwanielskie, przyczem tłumy wznosiły okrzyki: „Precz z Anglikami”.

ARESztOWANIA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Kair, 22 listopada.

Został tu aresztowany pewien młody człowiek, podejrzany o współudział w zamordowaniu sir Lee Stacka. Oprócz tego

aresztowano 20 osób, przeważnie byłych funkcjonariuszy egipskich.

KONSEKWENCJE POLITYCZNE.

Polska Agencja Telegraficzna.

Wiedeń, 22 listopada.

„Neue Freie Presse” donosi z Londynu, że w związku z sytuacją wytworzoną przez zamordowanie sir Lee Stacka, odbyła się konferencja z udziałem szefów marynarki i sił lotniczych. Jedyną konsekwencją polityczną, którą Anglia z mordu tego wyciągnie, będzie praktyczne zastosowanie przewidzianych w deklaracji z r. 1922 postanowień w zakresie bezpieczeństwa Sudanu i obywateli angielskich, z uwzględnieniem obecnych stosunków w Egipcie.

ŚCIĄGANIE POSIŁKÓW DO EGIPITU.

Londyn, 22 listopada.

Eskadra angielska, która stacjonowała przy brzegach Malty, otrzymała rozkaz udania się do Aleksandrii.

Według pogłosek wraz z wysłanym tera z Malty, kilka statków wojennych otrzymało rozkaz pozostawania w gotowości do wyjazdu.

Według pogłosek wraz z wysłanym do Egiptu dn. 26 b. m. bataljonem piechoty wyrusza także artylerja.

Pisma angielskie stwierdzają, że Lec Stack był nie tylko głównym generałem w Egipcie, ale także gubernatorem Sudanu. Liczne zamachy i rokesze w Sudanie, spowodowane przez angielskich nacjonalistów były uśmierzane ręką zabitego generała.

Wielkie wrażenie w Londynie wywołało zrzeczenie się prowadzenia śledztwa przez dyrektora policji angielskiej w Kairze, oraz jego zastępcę i podanie się przez nich do dymisji. W motywach dymisji dwaj urzędnicy oświadczają, że nie mogą prowadzić śledztwa, bowiem nie otrzymają od rządu egipskiego swobody w ściganiu przestępców.

UJĘCIE MORDERCÓW.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 22 listopada.

Szofer, który wioził morderców generała Staacka, został przesłuchany do datkowo i złożył przytem tak szczegółowe dane, że morderców zdołano rozpoznać i ująć.

Wśród żołnierzy, stacjonowanych w Kairze, zapanowało skutkiem tego wrzenie, gdyż domagają się oni wydania im morderców, celem dokonania nad nimi samosądu. Dotychczas jednak w mieście panuje spokój.

Ludność egipska oczekuje z napięciem i obawą skutków, jakie pociągnie za sobą morderstwo, którego ofiarą padł gen. Staack.

WRZENIE WŚRÓD WOJSK EGIPSKICH.

Agencja Wschodnia.

Londyn, 22 listopada.

Z powodu tragicznej śmierci gen. Staacka wrzenie ogarnęło niektóre oddziały wojskowe w Sudanie. Oddziały sudańskie, usposobione niechętnie do egipskich, dopuściły się w kilku garnizonach gwałtów na oficerach tych oddziałów. Władze angielskie zmuszone były do wydania z tego względu specjalnych zarządzeń.

ZWŁOKI ZABITEGO GENERAŁA.

Agencja Wschodnia.

Londyn, 22 listopada.

Zwłoki gen. Staacka złożono w kościele Wszystkich Świętych w Kairze. Trumna nakryta jest flagą angielską, na której spoczywa jeden tylko wieniec, złożony w imieniu króla.

U trumny zgromadzają się stale nieprzeliczone tłumy egipcjan, dla wyrażenia hołdu pamięci generała i na dowód, że nie solidaryzują się ze sprawcami smutnego wypadku.

Zamach stanu w Paryżu?

Wykryto sprzysiężenie wśród oficerów francuskich.

Wiedeń, 22 listopada.

Agencja Wschodnia.

„Wiener Allgemeine Zeitung” zamieszcza w doniesieniu z Paryża niezwykle sensacyjną pogłoskę, o wykryciu tam spisku wojskowego, którego celem było utworzenie dyktatury wojskowej.

Według doniesień dzienników paryskich, na czele sprzysiężenia stał gen. Loutra. W spisku uczestniczyło również trzydziestu oficerów, którzy w czasie posiedzenia izby, w nocy ze środy na czwartek mieli samochodami pancernymi obsadzić gmach parlamentu, aresztować wszystkich członków gabinetu, oraz proklamować dyktaturę.

Rząd otrzymał wiadomość o spisku jeszcze dość wcześnie, by mógł aresztować wszystkich członków sprzysiężenia.

Narazie brak potwierdzenia tej wiadomości.

FRANCJA PRZY PROTOKULE GENIEWSKIM.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 22 listopada.

„Le Quotidien” donosi, że Herriot oświadczył sekretarzowi generalnemu Ligii narodów Drumendowi, że Francja podpisawszy protokół genewski uszanuje za warunek w nim zobowiązanie, Francja pragnie działać w porozumieniu z Anglią, nie odstępując jednak od zasadniczych zasad za protokółu.

PRZED PRZENIESIENIEM ZWŁOK JAURESA DO PANTEONU.

Agencja Wschodnia.

Paryż, 22 listopada.

W Algji, w obecności ministra pracy odbyło się wydobywanie zwłok Jauresa, z dotychczasowego grobu.

Kilkudziesięciu posłów i wszyscy robotnicy z Algji odprowadzili zwłoki do najbliższej stacji kolejowej, niosąc kolejno zwłoki na barkach.

ZAMACH NA GRECKIEGO ATTACHE W PARYŻU.

Paryż, 22 listopada.

W dniu dzisiejszym dokonany został zamach na greckiego attache marynarki w hallu poselstwa greckiego.

Sprawca zamachu został ujęty. Oświadczył on dosłownie, że nie kierowały nim żadne pobudki polityczne, a tylko osoba samego attache była mu wysoce antypatyczną.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

ROCZNICA OSWOBODZENIA LWOWA.

Polska Agencja Telegraficzna.

Lwów, 22 listopada.

Miasto obchodziło uroczystości 6-tą rocznicę oswobodzenia. Przed południem ks. arcybiskup Twardowski odprawił w katedrze uroczyste nabożeństwo, na którym byli obecni przedstawiciele wszystkich władz z wojewodą Zimnym na czele generalicja itd. Po nabożeństwie uformował się pochód, który przeszedł ulicami Lwowa z orkiestrą.

PROCES O ZDRADĘ STANU W LIPSKU.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 22 listopada.

Jak donosi biuro Wolfa, w poniedziałek o godz. 9 rano rozpoczyna się przed trybunałem Rzeszy w Lipsku proces przeciwko niemieckim obywatelom polskiej narodowości, oskarżonym o zdradę stanu, ponieważ byli członkami polskiego związku powstańców.

NIEZADOWOLENIE ŻYDÓW NA LITWIE.

Agencja Wschodnia.

Kowno, 22 listopada.

Wobec uchwalenia przez sejm kowieński projektu nowej ustawy o świętach, ustalającej jeden dzień w tygodniu, niedzielę, jako święto powszechne, rabinat kowieński wydał odezwę do ludności.

ci żydowskiej miasta Kowna, nawołując w niej do jednodniowego strajku protestacyjnego, oraz do wzięcia gremjalnego udziału w modłach specjalnie zorganizowanych w synagodze kowieńskiej.

Następstwem odezwy było, że w dniu 8 bm. Kowno wyglądało jak wymiar. Od rana do godz. 1 po południu wszystkie sklepy, przedsiębiorstwa, fabryki żydowskie były zamknięte.

*****

Polski Akcyjny Bank Komercyjny

Oddział w Łodzi.

Plotkowska 57.

podaje do wiadomości klientom, że sprzedaje stak

kabel Nowy York

9654 po kursie urzędowym.

Powrócił

lekarz weterynarii 9675-1

P. Ajlikow

Przyjmuje od 2-4-ej WSCHODNIA 65, m. 1.
i w klinice od 12-1 i pół. Aleja 1 Maja 70/72.

SPOTYKACZ SZUSTOWA

Likiery

„Wyskok”

Pijmy
Liquer fin d'abbaye
„WYSKOK”

„Wyskok”

Likiery

Warszawscy przyjaciele Primo de Rivery.

W swoim czasie „mieńszewicy” rosyjscy ogłosili w prasie protest przeciwko rozstrzelaniu es-deków przez Cze-ka, nie wspominając nic o innych ofiarach czerwonego terroru. W odpowiedzi — znany humorysta, Arkadiusz Awerczenko napisał jeden ze swych nieporównanych szkiców, gdzie wyraził pewność, że ludzie, którzy występują nie przeciw samej istocie terroru, lecz tylko przeciwko rozstrzelaniu określonej grupy osób, postępują nieuczciwie i, w razie pochwycenia władzy w swoje ręce, będą tak samo katować działaczy innych ugrupowań politycznych, jak ich krwawi poprzednicy.

A więc tylko taki człowiek jest uczciwy, który zawsze walczy z objawami zbrodni i gwałtu bez względu na to, kto i kogo morduje. To warto zapamiętać...

Istnieje na ziemi górzysty kraj, podobny nieco do Gruzji, którego nazwa geograficzna brzmi — Marokko. Kraj ten oddawna dość zgodnie zamieszkują arabowie i liczne górskie szczyty tubylczej ludności. Arabowie stali kiedyś pod względem kulturalnym znacznie wyżej od europejczyków i, choć obecnie Europa wyprzedziła swych średniowiecznych nauczycieli, twierdzenie o ich rzekomej dzikości byłoby zbyt pochopne i niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. To też nikomu z pewnością nie przyszłoby do głowy nieść do Marokka światło współczesnej cywilizacji w postaci armatnich pocisków, bagnatów i szubienic, gdyby ta nieszczęśliwa kraina nie znajdowała się tuż obok półwyspu Pirenejskiego.

Kulturalni szakale Europy już od dawna zwrócili na te ziemie swe pożądliwe oko i oto w latach 1885, 1904 i 1912 uznali traktatowo za niezbędne „czuwać nad bezpieczeństwem Marokka” któremu po za nimi z żadnej strony nic nie zagrażało, albowiem graniczy na południu z Saharą, na wschodzie z francuskim Algierem, na północy zaś i zachodzie — z morzem i oceanem. Ale kto by zwracał uwagę na takie drobnostki? — Powiedziano — „jest w niebezpieczeństwie i potrzebuje pomocy”, więc niema nad czym dyskutować.

Krótko mówiąc, w 1912 r. podzielono Marokko ostatecznie na dwie strefy wpływów: francuską i hiszpańską i rozpoczęto na gwałt „cywilizowanie”. — Powtórzyła się historia z opieką „wspaniałomyślnych sojuszników” z czasów rozbiórów Polski. Kabylowie, jak i polacy, nie mogli zrozumieć wygód obcej wojskowej okupacji i powszechnego rozboju przybyszów: rozpoczęły się ustawiczne powstania; znaleźli się wodzowie, pełni poświęcenia i ofiarności, którzy prowadzili górskie szczyty uzbrojone w przestarzałe karabiny i krzywe pałasze na rozpaczliwą walkę o wolność z armatami i karabinami maszynowymi gnębieli. Słyszałem z ust naczelnego świadka szczegóły o tej krwawej opiece. Jeżeli tylko jedna setna część jego opowiadań jest prawdą, to Murawjew wobec hiszpańskich okupantów był aniołem. Godni spadkobiercy metod pracy „cywilizacyjnej” Korteza i Pizarro gotowali marokkańczykom los azteków i inków, al maltretowany naród ostatnim rozpaczliwym wysiłkiem, pod wodzą Abdulkarima, zwyciężył najeźdźców. — Gen. Primo de Rivera oświadczył, że jest zdecydowany wycofać hiszpańskie załogi na wybrzeża i opuścić resztę zrabowanego kraju.

Zdawałoby się, że polska prasa, która zachowała w pamięci tak świeże wspomnienia o „słodczych” niewoli, może tylko ucieszyć się z tego powodu, że jeszcze jeden naród zrzucił z siebie jarzmo i prześlac wolnym plemionom swe pozdrowie-

nia i zapewnienia przyjaźni. — A tymczasem „Kurier Polski” — ten „idealny” „Kurier Polski” pp. Roznera i Wasowskiego, który jeszcze nie tak dawno słusznie się oburzał na rzeź powstańców gruzińskich, jest innego zdania. Bardzo go zmartwiło, że hiszpanie nie mogą nadal bezczęścić kobiet marokkańskich, palis wsi i okradać świątyni. „Męska decyzja gen. Primo de Rivery wycofania się na wybrzeże” napawa pana „Zm.” „współczuciem i respektem” („Kurier Polski” nr. 318 z dn. 20.11. b. r. „Przedburzą”). „Kurier Polski” w zupełności podziela zdanie francuskiego marszałka Lyautey’a, że wobec wycofania się Hiszpanji z Marokka najświętszym obowiązkiem Francji jest jak najprędzej okupować całą strefę hiszpańską i za wszelką cenę zdusić ruch niepod-

ległościowy, gdyż do „powstania między strefą hiszpańską a francuską potężnego niezawisłego państwa muzułmańskiego do puścić nie można”, albowiem to zagrażałoby pracy „cywilizacyjnej” Francji t. zn. przeszkodziłoby jej w gnębieniu sąsiednich plemion.

Ciekaw jestem, co powiedzieliby ci panowie, gdyby w 1918 roku po rozbrojeniu i wypędzeniu Niemców z Polski, wtargnęły do nas zbrojne oddziały angielskie, ogłaszając, że wobec wycofania się wojsk państw centralnych, Brytyjskie Imperium uważa za swój obowiązek strzec bezpieczeństwa lechitów i prowadzić wśród nich pracę cywilizacyjną. — Wszakże Niemcy nazywali nas przed wojną barbarzyńcami. a p. Lloyd George jeszcze w 1920 r. twierdził, że Polska jest czynnikiem warchol-

skim na wschodzie Europy, zaś traktatów sankcjonujących zbrodnie rozbiórów również nie brakowało.

Jak wynika z artykułu „Przed burzą”, mordowanie gruzinów było złem tylko dlatego, że mordowali ich bolszewicy. — A gdyby tak na ich miejscu w okolicach Tyflisu krwawo gospodarował korpus kolonialnych wojsk francuskich — „Kurier Polski” — piałby z zachwytem. Widocznie dziennik ten uważa, że sojuszników krytykować nie wypada. — Moim zdaniem kiepskim przyjacielem jest ten, kto nie powstrzymuje kolegi od haniebnego kroku, lecz popycha go jeszcze w błoto. W nowej demokratycznej Europie — czas już skończyć z „conquistadorstwem”!...

W. Z.

Co robi w Polsce senat?

Prawie nic — i dlatego należy postawić jego istnienie pod poważnym znakiem zapytania.

W tysiącu zagadnień obecnych oraz przy sposobności ciągłych debat nad projektami zmian ordynacji wyborczej — trzeba się przedewszystkiem zastanowić nad celowo tłumioną sprawą racjonalności istnienia u nas drugiej izby — senatu.

Prawa nie jest ani rzekawiona, ani też załatwiona już tak bezapelacyjnie, żeby o niej istotnie można milczeć, nie wiedzieć, nie interesować się i pozwałać społeczeństwu na ponoszenie ciężaru, który może nie jest do utrzymywania konieczny dla dobra społeczeństwa, co jest najważniejsze — lecz tylko dla dobra naszych „powszechnie znanych” zainteresowanych czynników.

Co więcej. Mówić dziś trzeba o senacie specjalnie wiele dlatego, że zdumiewająca jest ta cisza, jaka tam błogo panuje i przekonywa dobitnie kraj cały, że w dobie tak ważnych zagadnień i wypadków — senat nie potrafi przyjąć roli definitywnej, roi wyraźnej i czemkolwiek uzasadnionej. I jest chwila do dyskusji odpowiednia również dlatego, że wtedy, gdy stronnictwa sejmowe coraz częściej wypowiadają się na temat nowych wyborów — to „stronnictwa” senatu (tam niema stronnictw, tam jest prawie zgodna jedna rodzina wzajemnej adoracji z małymi wyjątkami) — senatu, mówią coś wręcz przeciwnego, mówią prosto o konieczności „wytrwania” na zajętych „placówkach” do lat tylu, ile wskazuje ordynacja senacka, a w iluż głowach przytem rodzi się wielmożna myśl o... dożywociu.

I tylko niewielka grupa członków senatu mówi między sobą pocichu na temat „darmo pobieranych diet i pensji”, a jęczącym — o gwałtownej potrzebie rewizji konstytucji.

Co zaś mówi konstytucja marcowa? Otóż przeważna ilość artykułów w rozdz. II odnosi się zarówno do senatu, jak i do sejmów, zaś art. 35 daje senatowi prawo poczynienia poprawek w ustawie wzgl. bez jego zgody ustawa nie może wejść w życie przed upływem dni 30.

Cała „działalność” izby wyższej. W czasie dwuletniego już sprawowania przez senat urzędu nie byliśmy jeszcze ani razu świadkami jakimi ekspansywną, mozolną pracę tej izby, poza energicznie i mozolnie prowadzoną przez marsz. Trampczyńskiego sporem z marsz. Ratajem o kompetencje obu izb w pewnych szczególniejszych wypadkach. Pozatem nic. Cisza zdecydowana, spokojna, naturalna, stwierdzająca również naturalnie zupełną zbytekność tego ciała, które pochłania takie zawrotne sumy, (111 ludzi bierze wysokie pobory!), a nie ma przed sobą do rozwiązania zadań na wielką skalę, ani też nie ponosi odpowiedzialności na równi z sejmem za sprawy ogólnej wagi.

I to jest temat do jaknajgłębszego za-

stanowienia. Trzeba się wypowiedzieć stanowczo — na podstawie dwuletniego doświadczenia — że albo kompetencje senatu zostaną znacznie rozszerzone i członkowie jego wezmą czynny udział w pracach ustawodawczych, lub też — kompetencje te określi się zmianą niestniejących i prosto przeprowadzi się zmianę konstytucji w sensie takim, jak domagała się cała zdrowa opinia społeczna za czasów konstytuancy naszej i domaga się po dzień dzisiejszy, widząc całkowitą zbytekność istnienia se-

natu, w każdym zaś razie gruntowną jego nieczynność.

Istotnie trudno dłużej milczeć na temat powyższy, istotnie trudno nie walczyć ze złem, które niopatrznie zostało wprowadzone w życie i tolerowane jest dziś siłą inercji, przyczyniając się w czasie sanacji skarbowej — nie do jej podtrzymania, chociaż mimowoli, z samego założenia.

Trzeba tę sprawę nieczynności senatu poddać gruntownej rewizji i dosadnej krytyce.

W. Z.

Dalsze rządy w małym państwie. Świetna organizacja spraw zagranicznych na Łotwie. — Drożyzna i akcja urzędników. — Łotysze o Reymencie. — Sowiecki profesor w rosyjskim państwowym gimnazjum w Rydze.

Ryga, w listopadzie.

Łotewski minister spraw zagr. p. Sehi ja zdawał ostatnio w sejmie sprawę z do konywanej, głębokiej rekonstrukcji całego ministerstwa, na którego czele stoi. Sądzę, że nie bez korzyści będzie zwrócić uwagę na to, jak taką sprawę organizacyjną załatwiają właśnie łotysze co do których praktycznego zmysłu dwóch zdań niema.

Otóż przedewszystkiem z wynurzeń p. Sehi przedewszystkiem podnieść trzeba fakt, że Łotwa wzorowała się, przeprowadzając gruntowną reorganizację swego M. S. Z., na Holandji, Danji, Szwecji i Norwegii, jako na państwach średniej miary. Utworzony został najwyższy po ministrze urząd: generalnego sekretarza. Sekretarz generalny zastępuje ministra spr. zagr. podczas jego nieobecności; rządzi całym ministerstwem; jest za politykę zagraniczną tak dobrze odpowiedzialny, jak sam minister, a nie dymisjonuje wspólnie z całym gabinetem. Jako taki stały filar ministerstwa, jest sekretarz generalny istnym piastunem tradycyjnej polityki kraju; istnym stróżem ciągłości polityki zagranicznej.

Departamenty M. S. Z. zniesiono. Jest obecnie w ryzyku M. S. Z. jedenaście wydziałów, podlegających bezpośrednio zwierzchnictwu ministra i sekretarza generalnego. Zakres kompetencji każdego urzędnika został ściśle ustalony. Poselstwo ma Łotwa dziewięć, z których ośm jest jednocześnie konsulatami. Konsulatów liczba ma być bardzo znacznie powiększona. Łotwa dąży do posiadania konsulatów jaknajwięcej, a przedewszystkiem konsulatów honorowych, to jest takich, które skarb łotewski grosza nie kosztują. Tak np. na całą Amerykę Południową istnieje jeden łotewski konsulat generalny, w Rio de Janeiro; reszta konsulatory honorowe — i Łotwa jest w

Południowej Ameryce doskonale obsłużoną a kosztem minimalnym. Poselstwo łotewskie w Rzymie, ma jednocześnie poselstwo w Pradze.

Nie wchodzi oczywiście w szczegóły. Dziele się tylko wrażeniem, że moglibyśmy od bliskich naszych sąsiadów niejednego się nauczyć.

Drugą też mam sprawę przed oczami — ciekawą. Oto okazuje się, że — zupełnie jak u nas — uposażenie łotewskich urzędników nie jest bynajmniej wystarczającym. Właśnie odbył się wielki wiec urzędników państwowych w sali tutejszej wielkiej gildy, inaczej: giełdy. Przemawiano bardzo gorąco i bardzo stanowczo. Staral się burzę zażegnać przedstawiciel ministerstwa pracy. Proponował „dodatki mieszkaniowe” i podwyżkę poborów od 10 do 20 proc. Zgromadzenie odrzuciło „dodatki mieszkaniowe” i uchwaliło „przystąpić do dalszej akcji” jeżeli do 18 bm. rząd nie zgodzi się na 30 proc. podwyżkę poborów urzędniczych, z racji wzrastania drożyzny.

Dziś notuję tylko ten wyrazisty objaw: wzmaganie się drożyzny — nawet na Łotwie, której finanse, zdawałoby się że przeszły już wszelkie przesilenia.

Półoficjalne „Rigasche Nachrichten” powitały ciepłym odezwanieniem odznaczenie Reymonta, „Zaden naród — pisało tam — nie posiada wizerunku swoich chłopów tak wysoko stojącego pod względem piarskiego artyzmu, jak dzieło Reymonta”.

Jest w Rydze państwowe gimnazjum rosyjskie. Świeżo rada ministrów pozwołała obywatelowi Rosji sowieckiej prof. Wipperowi wykładać w nim historję.

Dziś święci miasto Wezden 700-lecie swego istnienia. Na uroczystość przybył... estlandzki minister spraw zagranicznych p. K. Pusta. Prasa łotewska wita entuzjastycznie gościa. „Słowo”.

Jak się robi dobre interesy? Bajka z tysiąca i jednej nocy.

Są podobno na świecie rzeczy, o których się „filozofom nie śniło”. Prawdopodobnie tem pojęciem oznacza się rzeczy bardzo dziwne, aczkolwiek niewiadomo dlaczego właśnie filozofowie mają mieć dziwaczne sny. Jednakże napewno żadnemu z filozofów nie śnił się sen o tych rzeczach, które się u nas rozgrywają, a które nadmienić mogą być nazwane „bajką z 1001 nocy”.

Zaczyna się ta bajka całkiem prosto i zwyczajnie, a nawet prozaicznie. Mianowicie jednemu ze znanych przemysłowców w Warszawie, takiemu, co to nawet był posłem na sejm, a obecnie na przedstawicielstwo wielkiej huty żelaznej i kopalni węgla, zdarzyło się, że pewnego razu poprosiło go przez telefon „Towarzystwo handlowe rolników polskich”, aby je odwiedził w jego własnym lokalu, w sprawie jakiejś większej dostawy. Dostawa — to dostawa, interes — to interes.

Nasz przemysłowiec kroczy prosto pod wskazanym adresem.

Przechodzi, wkracza do lokalu. Patrzy w jedną stronę — nad biurkiem napisane „Wyzwolenie”, patrzy w drugą — tytuł jakiegoś pisma ludowego. To chyba tu! — Pyta się — Czy tu „Towarzystwo handlowe rolników polskich”? — Tak jest, tam to biurko prosto w głębi. Idzie zatem prosto w głąb. Patrzy — i nie może się cofnąć. Za biurkiem siedzi jegomość o którym on wie, że niedawno odsiedział 6 miesięcy kryminału za defraudację.

Naszemu przemysłowcowi zrobiło się trochę niewyraźnie, ponieważ jednak stał już prosto „w obliczu” owego jegomości, więc jakoś nie mógł się cofnąć. Pyta, czy tutaj może załatwić sprawę dostawy węgla i dowiadyuje się, że nie tu, lecz w następnym pokoju.

Wali prosto do następnego pokoju. Patrzy — i zrobiło mu się jeszcze niewyraźniej. W pokoju jest jedno tylko biurko, a za nim siedzi jegomość, w którym nasz przemysłowiec poznaje człowieka, którego sam ze swojego biura przed rokiem wydalili — za defraudację.

A co, czy nie ładna bajka arabska? Nasz jednak przemysłowiec nie był tak odważny jak Sindbad — żeglarz, ani jak Ali-Baba, ani jak żaden inny z bohaterów Szecherezady — przeto cofnął się z czarowanego lokalu wyszedł i powiedział sobie, że jednak z tem „Towarzystwem” nie będzie mieć nic do czynienia. Być może — pomyślał — że to wszystko tylko czary, że tych ludzi tak podmieniało — że mu się w oczach dwój i mieni, gdy widzi samych tylko defraudantów. Ale w każdym razie „strzeżonego Pan Bóg strzeże”...

Upłynęło czasu mało — niewiele, nasz przemysłowiec trochę ochłonął już ze swej czarowanej niespodzianki. Zdarzyło mu się znowu, że wybrał się na licytację starego żelaza w „Demacie”.

Ponieważ wielka huta, której jest przedstawicielem potrzebowała starego żelaza jako surowca, a w Demacie była do nabycia większa ilość, jego decyzja kupna była silna i określona, przy ustalonym minimum ceny, jaką mógł ofiarować. Wyosiło ono po 52 złote za tonnę.

Na licytacji tej znaleźli się różni licytanci. Ofiarowali oni różne ceny, najwyższą jednak ofertę złożył nasz przemysłowiec, a chciał nabyć całą partję. Zdawało się już, że on się utrzyma przy kupnie gdy nagle występuje jakiś pułkownik. Ktoż to? Przedstawiciel „Tow. Handlowego Rolników polskich”! O, nieszczęsne widmo!

Nasz przemysłowiec aż się cofnął. A tu tymczasem pułkownik oferuje cenę, jakiej nikt nie dawał — 70 złotych. Reszta licytantów spojrziała po sobie i wzruszyła ramionami. Przedstawiciel sławetnego towarzystwa utrzymał się przy kupnie. Tu bajka zaczyna się znowu „ufantastyzować”. Przychodzi mianowicie do składania wadium: 10 proc. ceny kupna. Ponieważ cena ta wynosiła około 350,000 złotych, więc potrzeba złożyć około 35 tysięcy gotówki.

Nasz szczęśliwy nabywca sięga do kieszeni, wyciąga portfel, wszyscy patrzą z ciekawości, a on wyjmując z portfela — list „Obstuperuntommes”: zamiast pieniędzy lub czeku — list? Ale jaki list? List z samego ministerstwa skarbu z najbardziej urzędowym podpisem,

jakiego można wyobrazić. Ano trudno — tu w postaci listu „vis major” — tam pułkownik — niema rady. List wystarczył za wadium. A nasz przemysłowiec, jak i pozostali reszta zwyciężonych licytantów, poszedł ze wstydem do domu.

Alieci na drugi dzień, ledwie poranne słońce ozłociło ściany jego biura i ledwie nasz przemysłowiec zdążył wychylić poranną szklankę wonnego chińskiego napoju, do jego biura wkacza nikt inny, jak przedstawiciel Tow. Handlowego Rolników Polskich, wczorajszy zwycięzca z licytacji.

— Czego pan sobie życzy?
— Chcę panu sprzedać kupione wczoraj przez nas na licytacji żelazo.

— Ależ, szanowny panie, jak to się może stać. Ja nie mogę płacić więcej, niż wczoraj dawałem, tj. 52 złote, a panów samych kosztuje 70 zł.

— To nic nie szkodzi, my więcej niż 52 złote nie żądamy!

— Nie rozumię. Jak panowie mogą tracić 18 złotych na tonnie, czyli 90,000 złotych?

— Widzisz szanowny pan, my możemy — bo to jest tak: my

od pana dostaniemy gotówkę, a na zapłatę otrzymamy pożyczkę rządową. Za nami stoi przecież duże stronnictwo: „Wyzwolenie”. Pożyczkę rządową zapłacimy dopiero za jakiś rok, a przez ten czas będziemy pańskimi pieniędzmi obracać, to daleko na tem więcej zarobimy, aniżeli 90,000 zł.

Kalkulacja handlowa równie prosta jak genialna — słuszności i ścisłości jej nasz przemysłowiec nie miał nic do zarzuca. Ale mimo to — sprawa wydała mu się jakaś

„nieczysta i skomplikowana.”

Postanowił więc jej nie ruszać, transakcji nie robić, natomiast dalszego ciągu afery nie spuszczać z oka.

Jak pomyślał tak i zrobił. śledził za dalszym ciągiem sprawy. I dowiedział się

niedługo, że wzmiankowane towarzystwo, które tak szczęśliwie nabyło owo stare żelazo, również szczęśliwie częściowo je sprzedaje. Wprawdzie nie osiąga tak znakomitych cen, bo spuszcza systematycznie na dół od 52 zł bierze i po 35 zł., ale w każdym razie osiąga jakąś gotówkę. „Ziarno do ziarnka, zbiera się miaraka”. Gotóweczka napływa, oddać trzeba będzie dopiero za rok — niech tam innych o to głowa boli!

Jednakże — mój Boże, jakież szczęście na tym świecie jest zupełne? — narazie „Demat” chce pieniędzy, wszystkich pieniędzy, całych 350,000 złotych

Gotówki znowu niema — będzie, ale narazie niema. Towarzystwo proponuje kredyt — niech i tak będzie! Ale gwarancja? Na ten kredyt trzeba przynajmniej gwarancji bankowej.

No, z tego powodu to się znowu sprawa nie rozbił! Gwarancję bankową? — proszę! Towarzystwo Handlowe Rolników Polskich przedkłada list gwarancyjny Banku Mechaników Polskich Referent w „Demacie” kiwa głową:

„Bank Mechaników Polskich”?

Na tysiąc złotych, to może wystawczyłaby gwarancja banku, ale na 350,000 zł.?

Zachodzi zaś jeszcze i ta komplikacja, że większość akcji Banku Mechaników Polskich ma nie kto inny, jak właśnie Towarzystwo Handlowe Rolników Polskich. Sami za siebie gwarantują — i słusznie. Któż ich lepiej zna od nich samych? Referent jednak w ministerstwie skarbu, zapytany telefonicznie przez referenta „Dematu”, odrzuca taką „bankową” gwarancję.

Zdawałoby się, że przed naszym towarzystwem wyrasta tym razem przeszkoda nie do zwalczania. Jednakże — od czegoż jesteśmy w świecie bajki? Na widowni zjawia się znowu zaczarowany list, wychodzący z tej samej wielkiej kuźni czarodziejskiej — ministerstwa skarbu, tym samym zaczarowanym, najwyżej urzędowym, opatrzony podpisem. Oczywiście wobec wkroczenia takiej siły czarów, siły wyższej sprawa się rozstrzygnęła. „Najwyżej” było napisane: — przyjąć gwarancję Banku Mechaników Polskich! Jak przyjąć, to przyjąć. I „Demat” cieszy się dotąd posiadaniem za swoje żelazo listu gwarancyjnego na 350,000 złotych.

Któż przesądzić i przewidzieć może dalsze losy bohaterów tej bajki? Na razie mają „spokojną głowę” prawie na rok. Trochę gotówki też. Jakoś to będzie! A jak będzie ciężko, to

ministerjalna Szecherezada w dalszym ciągu snuć będzie „przędzę czarowną” listów zaczarowanych i innych cudowności dla odważnych żeglarzy po morzach kredytu państwowego i prywatnej spekulacji.

Czechy uznają Sowiety.

Nawet gdyby Mała Ententa tego nie uczyniła.

Agencja Wschodnia.

Berlin, 22 listopada.

Według wiadomości z Pragi, rząd Czechosłowacki wystosował do obu innych rządów, wchodzących w skład małej ententy pismo, w którym oświadczył, iż przystępuje do nawiązania stosunków z sowietami i wzywa do uznania sowietów de jure z dniem 1 stycznia rb.

W piśmie nadmieniono, że w razie nieprzystąpienia całej małej ententy do akcji uznania sowietów, rząd Czechosłowacji uczyni to na własną rękę.

WYKLUCZENIE TROCKIEGO.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 22 listopada.

Według doniesień dzisiejszych z Moskwy, komisja rosyjskiej partji komunistycznej rozważała sprawę wykluczenia Trockiego z biura politycznego ze wszystkich stanowisk partyjnych, a nawet w góle z partji, a to z powodu książki Trockiego, poświęconej rewolucji z roku 1917

Oryginalne holenderskie

HOPIES y

Rademakera nadeszły 9764

M. BERMAN

Plotkowska 53. Tel. 12-35.

—————

Czytajcie

„Republikę”.

Likiery | „Wyskok”

„POLSKA ŻYTIOWKA”
Wódka wyborowa
„Wyskok”
Ządać wszędzie.

„Wyskok” | Wódki

Orange | „Wyskok”

Smakosze
Ządajcie wszędzie
likery } Crème d'Orange
          } Curaçao triple-sec
„Wyskok”

„Wyskok” | Curaçao

HGK LIKIERY HAGEKA HGK
KATOWICE ULICA KOŚCIUSZKI № 8 (BEATESTR. № 8)

Reprezentacja: B. KIRSZBAUM, Łódź, Nowo-Cegielniana № 12, m. 12.

Radjostacje odbiorcze w Polsce.

Rozporządzenie ministerjalne, regulujące sprawę posiadania radjotelefonów już się ukazało. — Zezwolenia wydaje urząd pocztowo-telegraficzny w Łodzi. — Nie wolno odbierać tylko radiokomunikatów prywatnych, agitacyjnych lub antypaństwowych.

W numerze „Dziennika Ustaw” z dn. 20 listopada (Nr. 99) ukazało się dawno oczekiwane rozporządzenie rządowe w sprawie radjotelefonji i radjotelegrafji.

Z rozporządzenia tego interesujące szeroki ogół wyjątki dotyczące prywatnych radjostacji odbiorczych:

KTO MOŻE POSIADAĆ RADJO-STACJĘ.

Upoważnienia na prawo zakupu i założenia radjostacji odbiorczej i korzystania z niej udzielane będą tylko pełnoletnim obywatelom polskim.

Zgłoszenia, składane przez osoby, nie posiadające obywatelstwa polskiego traktowane będą indywidualnie i załatwiane na mocy decyzji okręgowych dyrekcji poczty i telegrafów, powołanych w porozumieniu z władzami II instancji ministerstwa spraw wewnętrznych (województwa) i ministerstwa spraw wojskowych (DOK).

W sposób wskazany załatwiane będą również wszelkie zgłoszenia, dotyczące założenia radjostacji odbiorczej w odległości 30 lub mniej kilometrów od granicy państwa.

JAK NAPISAĆ PODANIE?

Osoba prywatna, ubiegająca się we własnym imieniu lub w imieniu zastąpionej przez nią osoby prawnej o udzielenie jej upoważnienia na prawo zakupu i założenia radjostacji odbiorczej i korzystania z niej, obowiązana jest zgłosić się osobiście do urzędu pocztowo-telegraficznego,

w którego okręgu stacja ma być czynną (w miastach, gdzie ma siedzibę kilka urzędów pocztowo-telegraficznych do głównego urzędu telegraficznego i złożyć opłacone stemplem pisemne podanie o wydanie jej upoważnienia.

Podanie winno zawierać:

1) Imię, nazwisko, wiek, przynależność państwowa, zawód i miejsce zamieszkania osoby, ubiegającej się o upoważnienie we własnym imieniu lub w imieniu zastąpionej przez nią osoby prawnej,

2) Wyszczególnienie dowodów osobistych, które wykazują swój wiek i przynależność państwową ewentualnie upoważnienie do zastępowania osoby prawnej, w imieniu której działa, wreszcie w wypadkach, gdy chodzi o zainstalowanie radjostacji odbiorczej w salach koncertowych, cukierniach, restauracjach i t. p. zakładach, świadectwa władz policyjnych że produkcje wokalne - muzyczne są tam dozwolone.

3) Adres lokalu, w którym ma być zainstalowana stacja odbiorcza i charakter tego lokalu (mieszkania prywatne, biuro instytucji handlowej, przemysłowej lub innej, cukiernia, restauracja, sala koncertowa i t. p.).

5) Jaka będzie zastosowana antena (ramowa czy otwarta).

6) Zobowiązanie do przestrzegania przepisów, normujących stosunek posiadaczy radjostacji odbiorczych do władz państwowych.

SPRAWDZANIE DANYCH.

Naczelnik urzędu pocztowo-telegraficznego względnie wyznaczony ku temu urzędnik, który przyjął podanie, obowiązany jest niezwłocznie na podstawie okazanych mu dokumentów sprawdzić, czy odpowiadają one danym, przytoczonym w punkcie drugim podania, i o ile składający podanie jest pełnoletnim i posiada obywatelstwo polskie, ewentualnie o ile uprawionym jest do zainstalowania radjoodbiornika w lokalu publicznym — wydać mu odpowiednie upoważnienie, stwierdzone swoim podpisem i odciskiem datownika urzędu.

Składający podanie obowiązany jest przed otrzymaniem upoważnienia wpłacić tytułem kosztów kancelaryjnych 5 zł. i za prawo słuchania produkcji radiofonicznych (broad - castingowych) opłatę abonamentową. Uiszczenie wspomnianych opłat urzędnik wydający upoważnienie zaznacza na upoważnieniu w przeznaczony na to rubryce.

Wystawione przez urząd pocztowo-telegraficzny upoważnienie uprawnia osobę, która je otrzymała, do kupna zarówno

kompletnego radjoodbiornika, jak i części zapasowych względnie uzupełniających do radjoodbiornika z tem, że każdy uskuteczony zakup jest przez sprzedawcę notowany na odwrotnej stronie upoważnienia danego klientowi z podaniem typu i pochodzenia aparatu oraz wysokości pobranej opłaty.

PRZEDŁUŻANIE UPOWAŻNIENI.

Wystawione przez urząd pocztowo-telegraficzny upoważnienie na prawo zakupu, założenia i eksploataowania radjostacji odbiorczej ważne jest tylko do końca roku kalendarzowego, w którym zostało wydane, i musi być co rok między 1 a 14 stycznia przedłużane w tym urzędzie który je wystawił, a to przez umieszczenie odpowiedniej adnotacji na upoważnieniu.

Posiadacz upoważnienia, zgłaszając się o jego przedłużenie uiszcza tytułem kosztów kancelaryjnych 1 zł. i za prawo słuchania produkcji radiofonicznych pełny abonament roczny przewidziany taryfą.

Nieprzedłużenie upoważnienia i nieuiszczenie przepisanych opłat w terminie powyżej wskazanym powoduje wygaśnięcie ważności upoważnienia, wobec czego zarządzane będzie unieruchomienie stacji, a to stosownie do okoliczności, przez zdjęcie anteny, lub przez opieszczenie aparatu z pozostawieniem go na miejscu. Właściciel może zażądać zdjęcia pieczęci, o ile uzyska nowe upoważnienie lub sprzeda aparat osobie, posiadającej upoważnienie na zakup radjoodbiornika.

CO WOLNO ODBIERAĆ?

§ 22. Posiadacze prywatnych radjostacji odbiorczych mają prawo odbierać za pośrednictwem swych stacji tylko sygnały doświadczalne, produkcje radiofoniczne i komunikaty adresowane „do wszystkich” za wyjątkiem komunikatów o treści agitacyjnej lub antypaństwowej, bezwzględnie zaś nie mają prawa przejmować korespondencji osobistej, wymie-

nianej za pośrednictwem stacji użyteczności publicznej.

Treść korespondencji osobistej jak również komunikatów agitacyjnych i antypaństwowych wypadkowo przejęta, nie może być ani zapisywana ani rozgłaszana a musi być zachowana w tajemnicy pod rygorem natychmiastowego cofnięcia upoważnienia.

ANTENY.

Odbiorniki prywatnych radjostacji nie podlegają ograniczeniom co do zakresu fali, winny być jednak tak skonstruowane by antena odbiorcza zbytnio i szkodliwie nie promieniowała.

Prywatne radjostacje odbiorcze mogą się posługiwać antenami otwartymi, których długość nie przekracza 50 metrów. Antena ma być wykonana w ten sposób, by nigdzie nie krzyżowała się z przewodami wysokiego napięcia, jak również z niez izolowanymi przewodami niskiego napięcia i jednocześnie z takimi niez izolowanymi przewodami telegraficznymi i telefonicznymi.

Anteny otwarte winny być zabezpieczone odgromnikami i doprowadzone do przełączników, umożliwiających uzmiennienie anteny.

W FILHARMONJI

dnia 29 listopada 1924 r.

„Andrzejki”

wielka zabawa towarzyska, połączona z tańcami. — Wejście za zaproszeniami.

Początek o godzinie 10-ej wlecz.

Bilet wejścia 3 zł.

Czysty dochód na rzecz najbardziej potrzebujących.

Po zaproszeniu prosimy zgłaszać się do biura Komitetu, Zielona 8. 9737

Ze Stowarzyszenia Handlowców Polskich.

Dziś, w niedzielę dnia 23-go b. m. o godzinie 11 rano w sali Stowarzyszenia Handlowców Polskich, Piotrkowska 108 zostanie wygłoszony odczyt o radjotelefonie połączony koncertem radjotelefonicznym.

9761

Czytajcie „Express Wieczorny”.

Ukłony z Zakopanego.

„Giewont” na kredowym papierze. — Sąd obywatelski w Zakopanem wydał wyrok potępiający na obywatela łódzkiego. — Sensacyjne porwanie góralki przez rozbójników w obecności fotografa.

II.

Zakopane, w listopadzie.

Pisząc o prasie zakopiańskiej, nie można pominąć milczeniem nowego, bardzo efektownego wydawnictwa, które ukazało się w Zakopanem w początkach października p. t. „Giewont”. Nowe wydawnictwo, redagowane przez p. Adama Siedleckiego, redaktora „Tygodnika Łódzkiego”, zawiera 200 ilustracji, przedstawiających czar i grozę widoków tatrzańskich, szereg artykułów lokalnych, bogatą kronikę zakopiańską, w dziale zaś literackim znajdujemy nazwiska tej miary co Jan Kasprowiec, Stanisław Przybyszewski, Magdalena Samozwaniec i in. „Giewont” od razu staje w rzędzie najpoważniejszych wydawnictw w Polsce.

Naogół jednak ludność turylicza słabo interesuje się sprawami kulturalnymi. Na 10 tysięcy mieszkańców w Zakopanem przypada 8 tysięcy góralki, którzy nie umieją czytać ani pisać, po tysiąc rzemieślników i resztę stanowi inteligencja, składająca się przeważnie z gości przyjezdnych (literaci, dziennikarze, artyści) oraz osiadłych tu na stałe lekarzy.

Jeżeli chodzi o wyrobienie polityczne, wśród góralki przeważają tendencje prawicowe, inteligencja zaś wraz z garstką robotników, rozrzuconych po różnych fabrykach holduje zasadom polityki lewicowej. Istniejący od blisko dwóch lat stały tygodnik „Głos zakopiański” nolens volens dostraja się do wymogów swych czytelników, wobec czego nie należy się dziwić gdy w ostatnim numerze

z dnia 8-go listopada („Głos wychodzi z przerwami) spotykamy następujący komunikat: „Sąd obywatelski w Zakopanem na posiedzeniu odbytem w dniu 5 listopada 1924 roku po dokładnym zbadaniu stanu rzeczy, stwierdził, doowodnie, że p. W. T. inż., zamieszkały stale w Łodzi, sprzedał realność swoją własną w Zakopanem żydowi. Czyn ten jako wielce nieobywatelski i hańbiący, a stanowiący zdradę interesów narodowych piętnujemy i podajemy do wiadomości ogółu społeczeństwa polskiego.

W Zakopanem, dnia 5 list. 1924 r.

Sąd obywatelski.

Pozatem „Głos Zakopiański” podaje w tym samym numerze kryminalistyczną kronikę o rzekomym porwaniu góralki przez rozbójników.

— Po porwaniu dziewczyny

W celu wysledzenia sprawy śmiało go napadu sprowadzono do Zakopanego jednego z najlepszych detektywów, który już następnego dnia po przybyciu wpadł, jak się zdawało, na właściwy ślad. Z dostarczoną mu przez fotografa, a przypadkowo uchwyconą przez niego na kliszy scenę porwania dziewczyny(?) zaczął gorliwie czynić poszukiwania. Cały dzień spędził jednak bezowocnie. Gdy już przysięgniony bezowocnością poszukiwań wracał w godzinach wieczornych do swego mieszkania w hotelu Karpowicza, spotkał w bramie, do hotelu wiodącej, niezwykle zjawisko. Oto by jakby królewicz z bajki, by w snach tylko śniony królewicz Ariel, na jedno mgnienie powiek ukazała mu się w przełocie

zjawia niezwyklej piękności kobiety, ubranej w sportowy męski strój. Rzucone w przełocie spojrzenie utkwiło mu w pamięci, a rysy delikatne kogoś znajomego na myśl przywiodły. Nim jednak zdołał oprzytomnieć, niezwykle piękne zjawisko zniknęło w mrokach słabo oświetlonych Krupówek. Zawrócił więc i udał się do swego pokoju. Gdy rano wczesną godziną zbudził się i przypomniawszy cel swego pobytu w Zakopanem (?) spojrzął na leżącą na stoliku fotografję przedstawiającą scenę porwania dziewczyny, z myślą przypomnienia sobie rysów tak zbrodniarza, jak i ofiary, krew uderzyła mu do twarzy... Tak! nie ulegało najmniejszej wątpliwości, że spotkana wieczorem w bramie piękna nieznaną ludzko podobną była do porwanej dziewczyny. Czyżby był na tropie? A może tak!... Zerwał się więc z posiedzenia i zaczął szybko ubierać się... W pewnym momencie donośny głos tuby samochodowej zmusił go do rzucenia okiem w okno... Jakiś samochód ruszał, a w nim Ona — wczorajszy królewicz Ariel — w towarzystwie jakiegoś mężczyzny... Gwałtownym ruchem otworzył okno, że zabrzęczały szyby, a równocześnie towarzyszy nieznanemu zwrócił swą twarz ku niemu... Twarz ta ludzko podobną do twarzy pochwyconego przez fotografa zbrojnika... Nie ulegało już teraz najmniejszej wątpliwości, że on i ona — to sprawca i ofiara zbrodnicy napadu... Tylko, co znaczyła ta tajemnicza metamorfoza ze zbrojnika w sportowca-turystę i z dziewczyny wiejskiej w turystkę-Ariela... Coś w tem jest! — szepnął detektyw. — Niema żartów, ta sprawa przedstawia się więcej, jak myśląc, tajemniczo... To myśląc, dokonając na gwałt swej garderoby i jeszcze po drodze zawiązuje krawat zbiegł na dół. Tymczasem samochód oddalił się znacznie, a tuman kurzu, wznoszone przez niego, znaczyły ślad w jego stronę Morskiego Oka. Energiczny detektyw

skorzystał z przysługującego mu prawa i zajął stojący opodal samochód, kańcz szoferowi całą siłą stu koni pędzić za nim kającym w oddali wozem... Jednak czy auto detektywa było za słabe, czy auto gonionego za silne, dość, że przsterzeń nie tylko nie zmniejszała się, ale przeciwnie zwiększała tak że gdzieś między lasem Capowskim a Zasadnią staracili z oczu. Detektyw nie tracił jednak nadziei i krążył dalej ku Morskiemu Oku, do którego około godziny 11 przed południem zaczęli się zbliżać. Mniej więcej w odległości dwu kilometrów od niego zauważył detektyw gwałtownie ku nim zbliżający się w tumanach kurzu samochód. Jeden moment i auto, jak błyskawica mignęło obok, a w nim „on i ona”. Was kość drogi nie pozwalała zawrócić na miejscu, a nim znalaziono odpowiednie do zawrócenia miejsce, goniona para znikła i znikła nadzieja odnalezienia jej, gdyż tak przy Morskim Oku, jak i w Zakopanem czynione poszukiwania okazały się bezowocnymi. To tylko stwierdzić zdołał detektyw, że byli oboje przy Morskim Oku, że zjedli tam śniadanie oraz że „ona” przez dwa dni mieszkała w hotelu Karpowicza(?) gdzie jednak służba twierdziła, że „nieznajoma” zbyt poprawnie mówiła po polsku, a nawet po francusku, aby mogła być ową przez zbrojnika porwaną dziewczyną-góralką. Nie zraziło to jednak detektywa, przeciwnie zachęciło do dalszych energicznych poszukiwań, w rezultacie czego już następnego dnia poczynione spostrzeżenia doprowadziły na ślad, który jak się zdaje, zdoła po nitce doprowadzić do kłębka”. Z powyższego wynikałoby, że fotograf robił spokojnie zdjęcia ze sceny porwania, detektyw zapomniał, poco przyjechał do Zakopanego, a porwana góralka mieszkała w hotelu razem z rozbójnikiem przez dwa dni i nawet nie starała się od niego uwolnić.

Tak umieją błagować tylko za górkami i lasami.

B. F.

Wiadomości bieżące.

LISTOPAD

23

NIEDZIELA

Dziś: Klemens
Jutro: Jana od Kr.Wschód słońca o g. 7.4
Zachód o g. 3.38
Wsch. księżycy o g. 1.8 pn.
Zachód o g. 1.34 pp.
Długość dnia 8.34
Ubyło dnia g. 8.10

KWOTY, PRZEWYŻSAJĄCE OSTATECZNIE WYMIERZONY PODATEK BĘDĄ ZWRACANE NATYCHMIAST.

Według obowiązujących przepisów złożenia reklamacji na wymiar podatku nie zwalnia płatników od obowiązku za płacenia tychże w ustalonym terminie.

Obecnie, jak się dowiadujemy, sprawa uregulowana zostanie w ten sposób, że wpłacona kwota o ile przewyższa ostatecznie wymierzony podatek, będzie podlegała natychmiastowemu zwrotowi, jeśli płatnik nie zalega z tytułu innych podatków, lub nie chce przelać na poczet przyszłych podatków. b.

PREMJA 40,000 DOLARÓW.

Pan minister skarbu zarządził w dniu wczorajszym, aby w dn. 1 stycznia 1925 roku przy losowaniu premji 5 proc. wylosowana była dodatkowa premja 40,000 dolarów, która podczas ostatniego losowania przypadła niesprzedanej obligacji serii A premjowej pożyczki dolarowej.

Cena obligacji 5 proc. premjowej po życzki dolarowej oznaczona została na 5 dolarów, wtedy gdy od dnia 2 października do dnia 24 listopada obowiązywała cena 4 dol. 75 cent.

SENATOR LIMANOWSKI PRZYJEŻDZA DO ŁODZI.

W dniu 29 bm, o godzinie 4.30 po południu przyjeżdża na dworzec fabryczny senator Limanowski, na którego przyjęcie towarzystwo uniwersytetu robotniczego ułożyło specjalny program.

Na dworcu ustawiona będzie kompanja honorowa wojska, oraz blisko 200 de legacji ze sztandarami, przyczem przemówienie powitalne wygłosi inż. Holcgreber.

Z dworca senator uda się do sali miłośników muzyki w „Grand Hotelu”, gdzie zgromadzone dzieci przyjmą go deklamacjami i śpiewem.

Po tem przyjęciu, odbędzie się wieczornica z udziałem zaproszonych gości.

Następnego dnia odbędzie się na cześć nestora walk o niepodległość, uroczysta akademja. b.

NOWY RADNY MIEJSKI Z LISTY N. P. P.

Na miejsce radnego Grasa z niemieckiej partji pracy, który zrezygnował z mandatu, wszedł do rady p. Adolf Hofman, kierownik szkoły powszechnej. b.

NAWET RADNI NIE WIEDZĄ DLACZEGO.

Jak się dowiadujemy, w tygodniu bieżącym posiedzenie rady miejskiej nie odbędzie się, przyczem radni nie otrzymali wyjaśnienia z jakich to się staje powodów. b.

ŚWIĘTO DZIECI

Dziś o godz. 12 w poł. daje teatr miejski barwne widowisko dla dzieci pod nazwą „Święto dzieci”. Program widowiska został uzupełniony recytacją p. Starskiej oraz komedią „Mrówka, pszczołka i konic polny”. Ogromne zainteresowanie fakcie wzbudziło pierwsze przedstawienie dla dzieci rokuje dzisiejszemu widowisku wielkie powodzenie.

POŚWIĘCENIE MIEJSKICH OCHRON PRZEDSZKOLI.

Wczoraj, tj. w sobotę, odbyła się uroczystość poświęcenia trzech miejskich ochron, przedszkoli, znajdujących się przy ul. Radwańskiej nr. 42, Wacława 214 i Kilińskiego nr. 100. Uroczystego aktu poświęcenia dokonał J.E. ks. biskup W. Tymieniecki.

Po przemówieniu odbyły się lekcje poglądowe, jak również rozmaite zabawy i gry.

Casino.

Rosita

z Mary Pickford.

„Casino” gra dziś i dni następnych wstrząsający dramat „Rosita” z uroczą Mary Pickford.

W ramach wspaniałych, mistrzowska ręką inscenizowanych obrazów na tle ulic Sewilli rozbawionego w szale karna wałowej rozpusty tłumu, pałaców królewskich, więzienia, izby nędzarzy sewilskich, — rozgrywa się tragifarsa królowesolka, czarującej rozkosznej, dziewczyny z nizin, Rosity pięknej oficera, który stanął w jej obronie i ma za to śmierć ponieść, bo król pragnie zdobyć dziewczynę dla siebie. Dramat Toski zmieniono po amerykańsku.

Don Diego pozostaje przy życiu dzięki królowej i do przygotowanej przez króla uczy na dwoje, zasiada na jego miejscu.

Widz ani chwili nie przestaje być pod urokiem świetnych, o wysoce dramatycznym napięciu scen, przepysznych zdjęć, wybornej gry króla, królowej całego otoczenia, rodziny śpiewaczki, a nade wszystko najrozkoszniejszej z artystek, która z czarującego — groteskowego łobuza u licznego, staje się wielką tragiczką w momencie, gdy uwierzyła, że ukochany nie żyje i rzuca się ze sztyletem na króla.

Obraz ten niewątpliwie ma powodzenie niezapewnione.

Porady radiotelegraficzne. Na posiedzeniu zarządu w dn. 19 bm., ustalono skład komisji technicznej, mającej na celu udzielanie wskazówek członkom „Radjoklubu”, chcącym urządzić własne stacje odbiorcze. Członkowie wymienionej komisji pp. inż. Szwarz, inż. Dąbrowski, oraz kpt. Teszyński, dyżurować będą kolejno w lokalu Galerii Sztuk (Park Sienkiewicza), w poniedziałki, wtorki i środy od godz. 7—8 w.

Jednocześnie uzyskano zgodę p. dyr. Dąbrowski na wprowadzenie ulgowych biuletów wejścia na radjokoncerty dla członków „Radjoklubu”.

Z urzędu stanu cywilnego. W uzupełnieniu wczorajszej naszej notatki w sprawie dokumentów, niezbędnych przy sporządzaniu akt stanu cywilnego, komunikujemy, że:

1) do aktu ślubu niezbędne są: świadectwo zapowiedzi, metryki urodzenia nożońców, metryka śmierci, jeżeli jedna ze stron wstępujących w związek małżeński jest stanu wdowiego, wyrok sądu o unieważnieniu małżeństwa, jeżeli ktoś z nupturjentów jest rozwieziony oraz dowody osobiste polskie, wydane przez władze administracyjne 1-ej instancji;

2) do zapisu urodzenia: wyciąg z ksiąg przedmetrykalnych, dowody osobiste polskie, ewentualnie świadectwo ich ślubu;

3) do aktu zejścia niezbędny jest dowód osobisty polski, wydany przez władze administracyjne 1-ej instancji, wyciąg z ksiąg stałej ludności, świadectwo urodzenia, względnie rosyjski paszport osoby zmarłej.

Cegielnia dla miasta. Magistrat powziął zasadniczo uchwałę w sprawie nabycia cegielni parowej „Stoki” pod Łodzią od Tow. Handl. Przem. „J. Zeydler i S-ka”, na cele budownictwa miejskiego.

Uregulowanie plac nauczycielstwa szkół powszechnych. Magistrat zatwierdził projekt uregulowania plac nauczycielstwa miejskich szkół wieczornych, opracowany przez specjalną komisję. Według zasad projektu, placa wynosić będzie 2.78 zł. za godzinę. Należności płatne będą miesięcznie w określonym wymiarze godzin, w ciągu 10 miesięcy rocznie.

Projekt umowy z telefonistkami. Wobec tego, iż zarząd telefonów nie zgodził się na jakąkolwiek zmianę warunków pracy i płacy pracowników telefonów, ci ostatni ułożyli projekt umowy i przesłali go do dyrekcji telefonów, inspektorowi pracy i zarządowi głównemu związku. b.

Co każda matka o higienie dziecka wiedzieć powinna? Jutro, tj. w poniedziałek 24 listopada rb. o godzinie 7-ej wieczorem odbędzie się — staraniem sekcji propagandy wydziału zdrowotności publicznej pogadanka higieniczna, którą wygłosi dr. I. deusz Mogilnicki na temat „Co każda matka o higienie dziecka wiedzieć powinna?”

Pogadanka odbędzie się w Domu Ludowym przy ul. Przejazd nr. 34.

Zawiadomienie.

Zbliżający się czas zakupów świątecznych zmusza wszystkich do wcześniejszego szukania źródła, które dawało by pewność zaopatrzenia się w odpowiednim terminie we wszystkie niezbędne artykuły w najlepszym gatunku oraz po niewygórowanych cenach.

Wobec szumnych ogłoszeń w prasie tutejszej, czujemy się w obowiązku uprzedzić P. T. Publiczność przed zbyt nią łatwowiernością w stosunku do cen i jakości towarów kolonialnych, delkatesów i wyrobów wódczanych.

Prosimy o osobiste przekonanie się, że artykuły w handlu naszym są przeważnie tańsze, ponieważ troską naszą jest dostarczenie P. T. Odbiorcom naszym towarów najlepszych, w największym wyborze i po najniższej cenie, zadawalniamy się bowiem minimalnym zyskiem.

Pomijanie przy zakupach zbędnego pośrednictwa umożliwia nam stosowanie najniższych cen sprzedażnych, a długoletnia praktyka i znajomość branży pozwalają nam na zaspokojenie najwyższych wymagań P. T. Klienci tak pod względem wyboru towarów, jakoteż ich pierwszorzędnej jakości.

Z poważaniem

Bracia Ignatowicz,

Piotrkowska 96, telef. 8-33.

Strejk nauczycieli szkół powszechnych wieczorowych

został uchwalony wczoraj w nocy i rozpocznie się w środę, dn. 26 b. m.

W dniu wczorajszym odbył się wiec nauczycieli szkół wieczornych celem powzięcia stanowiska wobec zignorowania przez magistrat żądań wystawionych 19 października przez wiec w radzie miejskiej.

Wiec zagał prezes sekcji szkół wieczornych p. Matuha odczytaniem projektu magistrackiego nowego regulaminu szkolnego. Warunki zawarte w tym projekcie, wysoce krzywdzące interesy zarówno nauczycieli jak i samego szkolnictwa, wywołały energiczny sprzeciw.

W toku dyskusji wyłoniły się na wiecu 2 zapatrywania: pewna część z pośród licznych mówców wypowiedziała się za jednodniowym bezrobociem o charakterze manifestacyjnym, pozostali obstawiali

przy postulatcie rozpoczęcia strajku aż do uwzględnienia przez magistrat żądań następujących, zawartych w rezolucji poprzedniego wiecu:

1) Utrzymanie zeszłorocznego systemu plac miesięczn. (bez strącania świąt i wakacji);

2) Dostarczania przez magistrat słuchaczom kursów bezpłatnych podręczników;

3) Stawka 3 złote za godzinę;

4) Ograniczenie maksymalnej liczby uczniów w jednym oddziale do 25.

Na wiecu został wybrany komitet strajkowy z 18 osób, a mający przedewszystkiem na celu dopilnowanie ścisłego wykonania strajku, który rozpocznie się w środę, dn. 26 b. m. (b.)

Magistrat ma „ciężką rękę“.

Nie lubi płacić przedtem, póki się trochę nie potarguje

Aczkolwiek wszyscy pracownicy miejscy otrzymali już pensje za listopad lecz przy tem pominięto pracowników szpitalnych.

W obronie pracowników udał się do p. wiceprezydenta Groszkowskiego p. Mikołajenko, który prosił o uregulowanie tych zarobków.

P. wiceprezydent Groszkowski oświadczył, że opóźnienie nastąpiło z tego powodu, że pracownicy szpitalni o-

trzymują całkowity wikt, więc mogą poczekać na pensję.

Jednak p. Mikołajenko stwierdził, że rodziny tych pracowników, które utrzymują nie mają w szpitalach nie mogą czekać na te place, wobec czego prosił o jaknajwyższe wyrównanie zaległych pensji.

W końcu p. wiceprezydent Groszkowski obiecał sprawę tę pomyślnie załatwić. b.

Nad czem będą radzić komisje radzieckie.

Budowa kolei elektrycznej Łódź-Tomaszów. — Umowa z elektrownią. — Zasiłek dla Ł. O. F. — Podatek od psów.

We wtorek, dnia 25 go bm. odbędzie się posiedzenie radzieckiej komisji skarbowa-budżetowej. Na porządku dziennym znajdują się m. in. sprawy: spółki akcyjnej dla budowy o eksploatacji kolei elektrycznej Łódź-Rokiciny-Tomaszów; zasiłku dla Ł.O.F.; opodatkowania pustych i niedostatecznie zabudowanych placów; podwyższenie na r. 1925 stawek podatku od psów.

W środę, dnia 26-go bm, o godzinie 7-ej, odbędzie się posiedzenie komisji regularno-prawnej. Na porządku dziennym znajduje się sprawa włączania niektórych obiektów do majątku nowej

spółki „Łódzkie Tow. Elektryczne” oraz sprawa powołania do życia instytutu cji p. n. „Ubezpieczenia ruchomości gminy miejskiej Łódź” (łącznie z komisją do spraw ogólnych).

Tegoż dnia, w środę, o godzinie 7-ej wiecz. odbędzie się posiedzenie komisji do spraw ogólnych, z następującym porządkiem dziennym: sprawa przepisów o handlu ulicznym; sprawa nabycia pracowników kilimkarskiej wraz z inwentarzem sprawa uruchomienia wieczorowych kursów dokształcających dla robotników niemieckich (wniosek r. Klimka).

Z żałobnej karty.

Ś. p. Aleksander Milker

W dniu wczorajszym zmarł redaktor naczelny i spółwydawca „Neue Lodzer Zeitung”, ś. p. Aleksander Milker. Schodzi do grobu jedna z najpopularniejszych i najbardziej w Łodzi lubianych osobistości.

Aleksander Milker urodził się w Łodzi d. 7 lipca r. 1867, liczył tedy życia lat 57. Uczęszczał w latach dziecińczych do szkoły Paczyka w naszym mieście, później zaś do 4-go gimnazjum w Warszawie. Przed laty 32, będąc więc jeszcze młodzieńcem, poświęcił się dziennikarstwu, wstępując do wydawanego jeszcze przez p. Petersillego „Ziennika p. t. „Lodzer Zeitung”. Po dziesięciu latach pracy w „Lodzer Zeitung” ś. p. Milker doszedł do wniosku, iż przestarzałe formy dziennikarstwa, stosowane w wydawnictwie, w którym pracował, nie mogą ani zaspokoić jego aspiracji zawodowych, ani też nie odpowiadają potrzebom społeczeństwa łódzkiego. Wraz z przyjacielem swym i kolegą, dziś też już niestety, nieżyjącym ś. p. Aleksym Dremingiem (zm. 20 maja 1924 r.) zakłada tedy w r. 1902 własne swe pismo „Neue Lodzer Zeitung”, dziennik świetnie prowadzony pod każdym względem. „Neue Lodzer Zeitung” w swoim czasie wstępnym bojem zdobyło sobie czytających po niemiecku łodźian i przez długie lata było pismem, przodującym w mieście naszym pod względem poczytności i powagi. Okupanci niemieccy w Polsce dążyli wszelkimi siłami do zdobycia wpływu dziennika, zmarli jednak obaj wydawcy i redaktorzy całym swym wysiłkiem oparli się zakusom i dali tym budujący przykład lojalności polskiej swym spółobywatelom.

Ś. p. Aleksander Milker cierpiał już przez czas dłuższy, póki śmierć nie położyła kresu jego chorobie. Do ostatniej nieomal chwili swego żywota pracował przy redakcyjnym biurku, a złożony nie mocą w łóżku, gasnące już siły poświęcał ulubionemu zawodowi dziennikarstwu.

Cześć Jego pamięci, cześć Jego pracy, która zapewni mu na długo dobre wspomnienie w sercach łodźian, wśród których i dla których sterał przedwcześnie w dziennikarskiej służbie swe siły i zdrowie!

WŁÓKNIARZE W KALISZU OTRZYMAŁI 23 PROC. PODWYŻKI.

Na skutek akcji, klasowego związku włókienniczego, włókniarze w Kaliszu żądali 23 proc. podwyżki.

Po dłuższych konferencjach przemysłowcy podwyżkę tę dzielili i obowiązują ona od dnia 17 bm, b,

Podwieczorek klubowy w Związku Handlowców. Dziś w niedzielę, dnia 23 b.m., o godzinie 5-iej po południu, odbędzie się w lokalu związku zawod. pracowników handlowych i biurowych m. Łodzi (Al. Kościuszki 21) zwykły niedzielny podwieczorek klubowy dla członków i wprowadzonych gości.

Każdy członek wprowadzić może najwyżej dwóch gości.

„Kiermasz Kropli Mleka”. Organizacja Kiermaszu rozpoczęła już rozsyłanie biletów na kiermasz. Zapłatę przyjmie biuro „Kropli Mleka”. (Piotrkowska 103), od godziny 10-iej przed południem do 1-iej popołudniu. Cena biletu tylko 1.50 zł.

Roboty przygotowawcze w całej pełni.

Odczyt Czerwonego Krzyża. Dziś o godzinie 12.30 w południe w sali kina „Spółdzielnia Pracowników Państwowych”, (Sienkiewicza 40), dr. Golec wygłosi odczyt n.t. „Hygiena skóry”.

Wejście na odczyt bezpłatne.

Drugi akt pabjanickiej tragi-farsy.

Komisja lustracyjna województwa bada, gdzie ulokowano 29,000 złotych. — Wina, majonezy i mięsiwa.

Przed kilku dniami pisaliśmy na tem miejscu o zajęciach w pabjanickiej radzie miejskiej i o groźbie rozbicia jej przez przedstawicieli własności nieruchomości, którzy zarzucają magistratowi niewłaściwość natury formalnej. W związku z tem jak wiadomo zjechała do Pabjanic specjalna wojewódzka komisja lustracyjna.

Możemy obecnie nieco więcej rzucić światła na rozgrywkę się walczącej dwóch politycznych ugrupowań radzieckich, stanowiących do tej pory jedną zgodną rodzinę t.zw. „narodową”. Z jednej strony NPR. i Ch. D., będące u władzy, z drugiej zaś strony kamienicznicy (Z.L.N.), dobijający się o władzę. Jednym słowem kłótnia w rodzinie, zamieniająca się ostatnio w żartową walkę o wysadzenie z siodła magistrackich.

Oba te ugrupowania, jak już pisaliśmy stanowili od samego początku większość rady miejskiej. Władza stała się im pod stopy, więc wzięły ją w swe zdolne ręce i, rządowi jakoś, budzące ogólny podziw i zazdrość. Przytem nieszczerściu chciały, że znowu — dzięki zdekompletowaniu rady miejskiej i to kosztem frakcji „posiadających obywateli” — przeprowadzono szereg podatków miejskich. Na domów z tego rada miejska uchwaliła ostatnio rekwizycje wolnych mieszkań, które po trzech miesiącach nie będą odnajęte lokatorom i, co za tem idzie, kontrolę nad stawkami czynszu komornianego.

I wreszcie awantury, skargi i wnioski, a w rezultacie rewizja wojewódzka.

Lustracyjna komisja wojewódzka z p. Kozłowskim, inspektorem samorządowym województwa na czele, w składzie rzeczoznawców: p. Myszkowskim, referentem wojewódzkiego wydziału finansowego i p. Bielowskim, inżynierem okręgowej dyrekcji robót publicznych — w asystencji radzieckiej komisji budżetowej, przytępiała do swych czynności, dzieląc się na trzy podkomisje.

Prace komisji trwały 6 dni. Sprawdzono no kasę, badano księgi, kwity i inne dokumenty za okres ostatnich dziesięciu miesięcy. Łamano bruki, sprowadzano przeprowadzone roboty publiczne i roboty budowlane przy szkole. Komisja zebrała obfity materiał obciążający. Między innymi stwierdzono, że w wielu wypadkach magistrat ściągał podatki i dwa do trzech miesięcy przed uchwaleniem ich przed radę miejską; że „parcelował” majątek miejski, jak drzewo budulcowe i inny, po cenach bajecznie niskich.

Dalej stwierdzono, że prezydium rady miejskiej nie prowadzi książki protokołów posiedzeń rady i że protokoły te są sporządzane na oddzielnych arkuszach i trzymane w nieładzie, a w bardzo wielu wypadkach wcale nie są podpisywane przez prezydium rady. Dalej komisja zakwestjonowała wydatek 2.520 złotych na urządzony bankiet przy poświęceniu szkoły i na który to wydatek niema absolutnie żadnej uchwały rady miejskiej. Na poparcie tego wydatku magistrat przedstawił komisji protokół jakiegoś komitetu budowy szkoły, nie mającego oczywiście prawa dysponowania funduszami miasta, zwłaszcza funduszami otrzymanymi od rządu i przeznaczonymi na pewien określony z góry cel, naprzykład na budowę szkoły. Podobno same wina wypite na bankiecie kosztują około 800 złotych. Komisja zakwestjonowała udział dygnitarzy radzieckich w spółce brukarskiej, która prowadziła miejskie roboty brukarskie.

Komisja wojewódzka wglądnięta jeszcze dalej w gospodarke enpeerowsko-chadeckiego magistratu i stwierdziła, że pierwszy gabinet magistratu obecnej kadencji z prezydentem Orłowskim na czele (Ch. D.) w miesiącu wrześniu 1922 r. otrzymał od rządu subsydjum na budującą się dziś jeszcze szkołę, oczywiście w markach polskich, lecz według ówczesnego kursu, sumę zł. 21.031 gr. 70 W miesiącu listopadzie tegoż roku otrzymał tytułem pożyczki w tejże samej walucie i według ówczesnego kursu zł. 52.820 gr. 50. Razem więc otrzymał zł. 73.852 gr. 20. Sumy te miały być użyte na kupno potrzebnych materiałów budowlanych, ulokowane zostały w jednym z banków miejscowych na 6 proc. w stosunku rocznym. Według wyliczeń komisji wojewódzkiej miasto straciło na tej sześcioprocentowej lokacie nie mniej niż 29.243 złote.

W szóstym dniu swych wynurzeń ko-

misja wezwała piśmiennie cały szereg obywateli jako świadków, którzy swemi zeznaniami mieli poprzeć postawione magistratowi zarzuty w owym trzynastopunktowym wniosku. Z wezwanych przybył tylko jeden, reszta bowiem nie stawiała się wcale.

Ostateczny wynik dochodzeń komisji lustracyjnej ma być ujęty w formie protokołu i przesłany radzie miejskiej za dwa do trzech tygodni.

Kamienicznicy twierdzą, iż w razie nie wystarczających wyników lustracji wojewódzkiej komisji, skierują sprawę magistratu do ministerstwa spraw wewnętrznych. I grożą, że w razie, gdyby ich wniosek votum nieufności magistratowi nie otrzymał większości głosów w radzie miejskiej, złożą mandaty radzieckie i rozbiją radę. Ba, nawet już obliczają rezultaty przyszłych wyborów i upatrują odpowiednich kandydatów na członków przyszłego magistratu.

W całym mieście panuje silne podniecenie i toczą się gorące dyskusje na powyższy temat i na temat najbliższego posiedzenia rady miejskiej.

Otóż i posiedzenie. Niewielka sala straży ogniowej, na której odbywają się posiedzenia rady miejskiej nie mogła pomieścić napływającej a żądnej sensacji — publiczności. Na dole u wejścia do budynku, utrzymywała porządek policja. Wejście na salę za bileta. Dodać należy, iż projektowano urządzić posiedzenie rady przy drzwiach zamkniętych, lecz na skutek sprzeciwu projekt ten upadł.

Posiedzenie rady rozpoczęło się — jak zwykle — z pół godzinnym opóźnieniem. Zdekompletowana rada zebrała się w swym „pełnym komplecie”.

Po odczytaniu protokołu zabiera głos jeden z rewelantów, radny Grabski i składa „uroczysty” protest przeciw zarządzeniu prezydium rady co do zastosowania biletów wejścia na posiedzenie. Przewodniczący dr. Ejchler tłumaczy to koniecznością i obawą oberwania się podłogi.

Przy pożyczce na szkołę zabiera głos drugi z rewelantów, radny Hiller: proponuje odłożenie pożyczki na dalszy punkt obrad ze względu na brak zaufania do magistratu, żądając natomiast obrad nad ich nagłym wnioskiem. Przewodniczący czyni uwagę iż musi utrzymać kolejność przyjętego porządku dziennego obrad. Radny Hiller składa oświadczenie, iż wobec tego, że magistrat nie przedłożył do tej pory sprawozdania na co i w jaki sposób zużytkowano ostatnio uchwaloną pożyczkę i że ze względu na brak zaufania do magistratu, ich frakcja udziału w głosowaniu nie bierze.

Po uchwaleniu pożyczki, przystąpiono do nagłego wniosku odmawiającego zaufania magistratowi.

Długa i namiętna dyskusja, trwająca do godziny drugiej w nocy, obfitowała niekiedy w bardzo charakterystyczne momenty, wywołujące wśród podnieconej ciekawości publiczności silne napięcie uwagi, to znów krzyki zdziwienia, lub też ogólną głośnie wesołość, zwłaszcza przy omawianiu fety bankietowej lub też przy sprawie „parcelacji” majątku miejskiego.

Przewodniczący bezustannie nawołuje publiczność do zachowania powagi chwili i spokoju obrad. Rewelanci w toku dyskusji, w której brali udział przedstawiciele niemal wszystkich frakcji, dorzucali coraz to nowe zarzuty przeciw magistratowi.

Najważniejsza rola, bo rola karceńia niepoprawnych ojców miasta, przypadła frakcji P. P. S., która w osobie posła radnego Szczerkowskiego, smagała biczem krytyki oba wojujące z sobą ugrupowania radzieckie, stanowiące do ostatnich kilku tygodni jedną zgodną rodzinę „narodową”, wskazując przytem na zgubny wpływ zakrojonej polityki komunalnej, opartej na ciasnych interesach grup i jednostek. W końcu radny Szczerkowski w imieniu frakcji postawił wniosek, aby ze względu na nowe zarzuty, postawione magistratowi w toku dyskusji, sprawę nieufności dla magistratu odłożyć do czasu nadeśnięcia radzie miejskiej ostatecznego wyniku lustracji komisji wojewódzkiej. Do tego przychylił się również rewelanci.

Wniosek upadł wobec sprzeciwu większości. Wobec tego frakcja P. P. S. oświadczyła, iż w dalszym głosowaniu nad tą sprawą udziału nie weźmie. Magistrat, wi-

Z Sali Koncertowej.

Karol Szymanowski wyróżnia się na tle ogólnego charakteru polskiej twórczości muzycznej rysami zgoła odmiennego typu.

Jednostronne zamiłowanie polskiej muzyki po — chopinowskiej do nastrojów sielankowych znacznie powstrzymało rozwój form muzycznych w Polsce.

W pierwszym rządzie Karłowicz, późniejsi Szymanowski oparli swe myśli twórcze na formach, odpowiadających wymaganiom nowoczesnej estetyki i zdobyli w świecie kulturalnym Europy rozgłos i uznane przez wszystkich wysokie stanowisko artystyczne.

Pieśni Szymanowskiego zdradzają przewagę refleksji nad stroną malarską, co stanowi rys zasadniczy jego talentu i zbliża go do muzyki niemieckiej, zabarwionej z natury swej i tradycji filozoficznej.

Szymanowskiego cechuje pewna powściągliwość wyobraźni obok bogatej, bujnej polifonii, nie wybiegającej jednak poza ściśle nakreślony rysunek kompozycji, oraz wspomniana już wyżej zaduma refleksyjna. Rysy te nadają utworom Szymanowskiego, a mówiąc w szczególności o koncercie piątkowym, jego pieśniom charakter wzniosłej powagi i dojrzałości twórczej.

Pani Stanisława Szymanowska jest je dyną bodaj w Polsce śpiewaczką, zdolną do interpretowania pieśni Szymanowskiego. Śpiewaczka orientuje się znakomicie w zawilej polifonicznej kompozycji, i głos artystki z zadziwiającą pewnością przebiega po istnym labiryncie zwojów modulacyjnych.

Zwłaszcza pieśni Muezzina Szalonego, nawiasem mówiąc najpiękniejsze ze słyszanych na koncercie, odśpiewane z taką precyzją, świadczą o wysokiej kulturze muzycznej śpiewaczki.

W pierwszej części koncertu śpiewała p. Polińska - Lewicka, która wykonała szereg arji operowych i pieśni.

Głos artystki posiada tak piękną barwę, że w dobie obecnej żadna ze śpiewaczek polskich z Lewicką współzawodniczyć nie może.

Wszystko, co śpiewa p. Lewicka, odśpiewa, czaruje i wzrusza, nawet tak ograne i odśpiewane kompozycje, jak arje z „Toski” i „Madame Butterfly”. Z

Ostrzeżenie!

Wobec tego, że w ostatnich czasach ukazała się mąka z innych młynów z fałszowaniem etykietami naszej firmy „Młyn Parowy Bułka i Karo”, Sieradz, przeto uprzejmie prosimy Sz. Kliencie! o zwracanie baczonej uwagi przy nabywaniu naszej mąki na naszą oryginalną etykietę i firmową plombę, znajdującą się przy każdym worku.

Z poważaniem

**Młyn Parowy
Bułka i Karo,
Sieradz.**

705-2

dząc większość po swej stronie, domagał się natychmiastowego głosowania nagłego wniosku, w czym poparli go spokrewnione z nim frakcje N. P. R. i Ch. D., oddając za nim absolutną większość głosów 16 przy 11 nie biorących udziału w głosowaniu, a więc nieobecnych.

Dla charakterystyki dodać należy, iż w toku dyskusji wśród kamieniczników ujawniła się „zdrada”, ponieważ jeden z nich, odwołał swój podpis na swym nagłym wniosku, gdyż, jak sam twierdził, po pierwsze, że go do tego podpisu namówiono, po drugie, że nie wypada, ponieważ cała ich frakcja brała żywy udział w owej fecie bankietowej: jedli majonez i pili „mrożone” i to aż do choroby i gwałtownych wymiotów włącznie. Więc czuje się współwinnym w owym wydaniu dwóch i pół tysiąca złotych grosza publicznego.

... eski.

Czytajcie „Express Wieczorny”

Dziś i dni następnych!!!

CASINO

Dziś i dni następnych!!!

Wielki i piękny o niebywałym napięciu film świata, reżyserji Ernesta Lubicza, twórcy „Madame Dubarry” i „Anny Boleyn”

„ROSITA” (Spiewaczka ulicy) z MARY PICKFORD

Piękny jednoserjowy, 10 aktowy dramat, osnuty na tle życia młodej kobiety, rzuconej z ulicy wprost w objęcia zbytku, przepychu, wspaniałości, kobiety o duszy wesolej, skazanej na niezastuzone i niewypowiedziane meki, jakie znieść musiała, by nie paść ofiarą lubieżnej namiętności księżęcej i blichtru złota. Tragedja kobiety, omotanaj siecią intryg, narażonej na każdym kroku na zalesławienie.

Wielkie Karnawałowe zabawy uliczne. Życie dwóch środowisk: przepychu i nędzy. Rozpaczliwe zmaganie z losem. Miłość i fałszywy grzech. Początek o godz. 5-ej po poł.; w soboty i niedziele o 3-ej.

Sala ogrzewana. — Ilustracja muzyczna pod dyr. L. KANTORA.

TEATR MIEJSKI

Dziś o godz. 12 w południe „Święto dzieci”. Po południu, po cenach znizowanych znakomita groteska Chiorelli'ego „Chimery”. Wieczorem pełna humoru i arcyzabawnych sytuacji komedia Bira-beau i Dooley'a „Kwiat pomarańczowy” z pp. Jarkowską, Komornickim, Zaiczem i Szubertem w rolach głównych.

W poniedziałek i wtorek dla T. U. R. przeszeń „Chimery” Chiarelli'ego z pp. Dunin - Osmolską, Nowakowskim, Tatar-Łewiczem i Przysiańskim w rolach gótw-ych.

Wśród, na liczne prośby publiczności, wystawiony będzie raz jeszcze „Gał-ganek” po cenach znizowanych z pp. Jar-kowską i Nowakowskim.

Na czwartek przygotawia teatr prem-jerę znakomitej groteskowej komedji „Acidalia” Niccodemiego, autora „Gał-ganka”. Przygotawia tę niezwykle inte-teresującą premierę reżyser p. Nowakowski Kasa czynna od 11—2 i od 5 i pół do koń-ca pierwszego aktu.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w niedzielę 23 listopada br. dwa przedstawienia, o godz. 4 po poł. i o 8,15 wieczorem dramat w 5 aktach osnuty na tle 1905 roku G. Zapolskiej „Tamten”. Udział przyjmują panie, Bar-toszevska, Bronowska, Brandtówna, Fi-szerówna, Staniewska Zielińska, Zerom-ska, oraz panowie Bielecki, Bolkowski, Chmurkowski Górecki, Gałęcki Pilarski, Puchalski, Zawieyski i inni. Bilety na-bywać można od 10 rano.

DZISIEJSZY KONCERT POPOLU-DNIOWY.

Na dzisiejszym koncercie popołudnio-wym o godz. 4 po poł. w sali Filharmonji wystąpi słynna primadonna włoska op. „La Scala” w Medjolanie i odśpiewa ca-ły szereg najpiękniejszych pieśni i arji o-perowych. Znakomita artystka występowa-ła kilka dni temu w Filharmonji war-szawskiej, gdzie była przyjmowana przez publiczność warszawską nader entuzja-tycznie.

KWARTET PROF. ROSE.

Możemy się podzielić z czytelnikami wiadomością, że w środę dn. 26 bm. na 8-mym koncercie z cyklu „Mistrzowskich koncertów” wystąpi najslawniejszy w Europie kwartet Rosego. Będzie to wieczór Beethovenowski gdyż znakomi-ci artyści odegrają trzy najpiękniejsze kwartety Beethovena. Oczekuje zatem muzykalne sfery naszego miasta uczta duchowa w wielkim stylu.

ODŁOŻENIE KONCERTU JANA KU-BELIKA.

Z powodu śmierci bardzo bliskiej o-soby artysty koncert Jana Kubelika zo-staje odłożony do środy 3 grudnia rb. Na byte bilety zachowują swoja wartość.

ŁÓDZKA ORKIESTRA FILHARMONJI

Niezmiernie interesująco zapowiada się dzisiejszy poranek symfoniczny (lu-dowy) pod dyrekcją Bronisława Szulca, który wykona uroczę, pełne pięknych melodji „Wesele wiejskie” Goldmarka. Wybitna skrzypaczka p. Bronisława Rot-szlatówna odegra z tow. orkiestry kon-cert Vleuxtempa Nr. 4 d-moll. Początek o godz. 12 w poł.

Członkowie tow. filharmonicznego o-trzymują 20 proc. rabatu.

JUTRZEJSZY KONCERT W T. M. M.

Niezwykle interesująco zapowiadają się poniedziałkowy koncert w Tow. M. Muzyki. Będzie to wieczór pieśni w wy-konaniu tej miary spiewaczki, co p. Adę la Comte-Wilgocka, z towarzyszeniem skrzypiec (p. Semel - Markowiszowa), wiolenczeli (p. Birnbaum), klarnetu (p. Markowski) i fortepianu (dyr. Ryder).

Wieczór wzbudził dusze zaintereso-wanie, to też sala Tow. M. M. zapełnił się z pewnością po brzegi najmuzykalniej-szą naszą publicznością.

SUBSYDJUM DLA TEATRU MIEJ-SKIEGO.

Ze względu na zwiększające się z po-wodu drożyzny wydatki związane z pro-wadzeniem Teatru miejskiego, magistrat na posiedzeniu w dniu 21 b. m. postanowił z dn. 1 listopada r. b. powiększyć wy-sokość subsydjum teatralnego o tyle procent, ile wynosi wykazana przez komisję statystyczną zwyżka w okresie od dnia 1. 7.—1.2. r. b. Tym sposobem subsy-djum podwyższone będzie o przeszło 15 procent.

Prater Wiedeński w Ameryce.

Jeden z najpiękniejszych filmów do-by obecnej „Dziewczę z karuzeli”, wy-konany przez głośną wytwórnię Univer-sal - Film, New York, rozgrywa się na tle życia wiedeńskiego, a w szczególności na ulubionym miejscu zabaw Wiednia Praterze. Wybudowanie Prateru z jego gigantycznymi karuzelami, djabelskim młynem itp. kosztowało okrągłą sumę 1 milion 800 tysięcy dolarów, a przy bu-dowie pracowało tysiące robotników, o-peratorów, architektów, inżynierów i ak-torów. Stworzono też arcydzieło wyjątko-wej piękności. Film ten już od dnia ju-trzejszego będzie demons-trowany w ki-no-teatrze „Luna”. 9758

Odłożenie Koncertu KUBELIKA

Z powodu śmierci bardzo bliskiej osoby artysty

Koncert Jana Kubelika

zostaje odłożony do środy dnia 3 grudnia r. b.

Nabyte bilety zachowują swoja wartość.

9762

Szyby okienne

dachowe, ornamentowe, sygnałowe etc.

po cenach fabrycznych

poleca **L. LEWIN** PIOTRKOWSKA 83. ZAKĄTNA 31. **Tel. 12-83.**

Pocztowa Kasa Oszczędności w Warszawie, ul. Jasna № 9.

— ORAZ —

Oddziały w Poznaniu, Krakowie i Katowicach

Z dniem 1 listopada b. r.

Przyjmują do inkasa weksle, listy przewozowe i inne dokumenty.

Do inkasa z protestem przyjmowane są wyłącznie weksle, wystawione na miejscowości posiadające stałego notariusza.

MARKA JOSKOWICZ ŁÓDŹ 22 Piotrkowska 22

PIERWSZA ŁÓDZKA WYTWÓRNIA ZNACZONYCH ROBÓT RĘCZNYCH I ZAKŁAD RYSOWNICZY

MARKA JOSKOWICZA

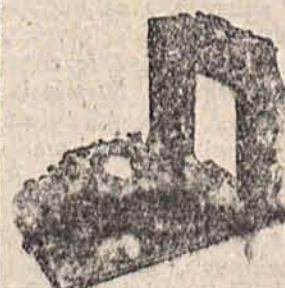
22 Piotrkowska 22

poleca ręczne robotki zaczęte i gotowe. Wielki wybór nowoczesnych wzorów oraz wszelkie przybory do haftów.

UWAGA: Żadnej filiji nie posiadamy.

ZWYCIĘŻYŁ „MAŁY REMINGTON”

bo jest trwały, lekki, tani

i posiada 42 klawicze jak duża wzorowa maszyna.

Block-Brno, Warszawa Hotel Bristol.

Likiery

„Wyskok”

SMAKOSZE piją tylko likier „MARQUIS” Grand liqueur de table „Wyskok” Wszędzie do nabycia.

„Wyskok”

Likiery

W dniu 21 b. m. rozstał się z tym światem w wieku lat 50

B. P.

MAJER GALEWSKI

W zmarłym tracimy szlachetnego i smutnego pracodawcę, który prawością charakteru i dobrocią serca potrafił zjednać sobie wśród robotników ogólny szacunek.

Niech mu ziemia lekką będzie

Majstrowie i robotnicy firmy M. Galewski.

Zawarcie umowy z dyrektorem Kasy Chorych.

W sprawie tej odbyło się posiedzenie komisji administracyjno-prawnej.

Czterdzieści odbyło się posiedzenie komisji administracyjno-prawnej kasy chorych w sprawie zawarcia umów z dyrektorem kasy chorych, jego zastępcą i naczelnym lekarzem.

Podczas omawiania projektu umowy dyrektor dr. Arct zaproponował umowę 4-letnią, a płacę o 10 proc. wyższą od pensji lekarzy, czyli 1.480 zł. miesięcznie.

Podczas dyskusji omawiano między innymi sprawę rozgraniczenia pracy w ten sposób, iż sprawy lekarskie załatwiałby dr. Kluszyński, inż. Szuster objąłby komisję finansowo-gospodarczą, a dr. Arct — administracyjno-prawną i autonomiczne te działy podlegałyby jednak w pewnym stopniu komisji administracyjno-prawnej. b.

Dzisiejsze wypłaty zapomóg bezrobotnym.

Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że w niedzielę, dnia 23, będzie zakończona wypłata 6 raty zasiłku za czas od 10 do 16 listopada r. b., w poniedziałek zaś rozpoczęta będzie wypłata 7 raty zasiłku za czas od 17 do 24 listopada, 1924 r., bezrobotnym, posiadającym karty rejestracyjne od 1 do 750.

W myśl art. 13 ustawy z dnia 18 lipca 1924. roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. Ust. 67 poz. 650) — prawo do pobierania zasiłku zaczyna się po 10 dniach, licząc od dnia zarejestrowania się bezrobotnego w państwowym urzędzie pośrednictwa pracy.

Wypłata odbywać się będzie w niedzielę dnia 23 b. m. od godz. 8 do 3 po południu, w poniedziałek od godz. 9 i pół do 4 popołudniu, w następujących biurach:

- 1) biuro wypłat, ul. Ogrodowa 26, nowowbudowana szk. tow. akc. I K. Poznański,
- 2) biuro wypłat, ul. Ogrodowa nr. 26, nowowbud. szk. tow. akc. I K. Poznański,
- 3) biuro wypłat, Helenów,
- 4) biuro wypłat, Rokicińska, park „Zrófliska”.
- 5) biuro wypłat, Rokicińska, park „Zrófliska”.
- 6) biuro wypłat Pańska 106, fabryka K. Eiserta.
- 7) biuro wypłat Piławowicza 5, prawa oficyna, 2 p.,
- 8) biuro wypłat, Kilińskiego 222, fabr. Ossera,
- 9) biuro wypłat, Wólczań, 2g3, parter

10) biuro wypłat, Wólczań, 253, parter
Po odbiór zasiłku należy się zgłaszać w oznaczonym dniu i godzinie. Kto zgłosi się w wyznaczonym dniu, a nie we właściwej godzinie, względnie dnia następnego, będzie załatwiony dopiero przy końcu wypłaty tegoż dnia; kto zgłosi się w 2 lub więcej dni później, zapomogę za dany czasokres otrzyma dopiero po uktęczeniu wypłaty wszystkich 13 rat zasiłku, przewidzianych ustawą z dnia 18-go lipca 1924 roku.

Z uwagi na to, że każde biuro wypłat winno załatwić dziennie około 1000 osób dziennie, a listy wypłat są ułożone według kolejności numerów rejestracyjnych, przeto — celem uniknięcia szukania bezrobotnego w liście, co tamuje sprawność wypłaty i dla wygody osób zainteresowanych — kolejność musi być ściśle przestrzegana, ponieważ jednako przy wypłacie około 1000 osób dziennie, a 250 na godzinę — skupienie się ludzi przed lokalem wypłat jest nieuniknione, wzywa się osoby zainteresowane, aby zarówno w swoim własnym, jak i interesie ogółu, przybywszy na miejsce, stawały w kolejce, stosownie do liczby posiadanej karty rejestracyjnej.

Każdy bezrobotny otrzyma zapomogę w tem biurze, którego liczba znajduje się na jego karcie rejestracyjnej, po okazaniu dowodu, stwierdzającego tożsamość osoby (dowód osobisty, paszport, legitymacja związkowa i t. p.), książeczki obra chunkowej oraz karty rejestracyjnej.

Magistrat nie przestrzega 8-godzinnego dnia pracy.

Zatarg między pracownikami domów wychowawczych a magistratem.

Od dłuższego już czasu trwa zatarg między pracownikami domów wychowawczych wydziału opieki społecznej, a magistratem na tle nieprzestrzegania w tych instytucjach 8 godz. dnia pracy.

W sprawie tej odbyła się wspólna konferencja przedstawicieli pracowników z ławnikiem Adamskim, przyczem p. ławnik zaznaczył, że w domach wychowawczych nie można utrzymać 8

godz. dnia pracy, trzeba było wówczas wprowadzić jeszcze jedną zmianę, podczas, gdy ze względów pedagogicznych nie powinno się zmieniać opiekunów i opiekunek dzieci.

Sprawę tę załatwiono w ten sposób, iż wydział opieki społecznej zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie do ministerstwa pracy. b.

ZATARGI W FABRYKACH.

W towarzystwie akc. „Karloni”, Konstantynowska 108 zaproponowano robotnikom obniżenia plac o 10 proc., na co się robotnicy nie zgodzili i zastrej kowali.

Dzięki interwencji klasowego związku włókienniczego odbyła się w inspektoracie pracy konferencja, na której in-

spe ktor zobowiązał firmę do utrzymania poprzednich warunków, gdyż firma nie zastosowała dwutygodniowego wymówienia.

Dopiero po upływie 2-ch tygodni inspektor pracy Rutkowski zezwolił firmie na rewizję plac, na co firma zgodziła się. b.

Wczoraj po długich i ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem

S. P.

ALEKSANDER MILKER

wydawca i redaktor „Neue Lodzer Zeitung“

Długoletnia, owocna działalność zmarłego na niwie publicystycznej, oraz społecznej pozyskała dlań szacunek i uznanie całego społeczeństwa. Zeszedł do grobu dzielny człowiek i zacny obywatel, pełen cnót serca i charakteru.

Dotkniętej tym ciosem pozostałej Rodzinie wyraża głębokie współczucie

Zarząd Syndykatu Dziennikarzy Polskich w Łodzi.

W dniu 20-go listopada r. b. po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarła nasza najukochańsza córka i wnuczka

S. P.

Krysia Kowalewska

Wyprowadzenie drogiej nam zwłok na cmentarz zarzewski nastąpi w niedzielę, dnia 23-go b. m. o godz. 1 i pół po poł. z domu przy ulicy Kilińskiego № 153, o czym wszystkich znajomych i przyjaciół zawiadamiają

Rodzice i Babcie.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę drogiej nam matce

B. P.

Annie Falk

składają serdeczne „Bóg zapłać“

728-1

Syn i Synowa.

Z Miejskiej Galerji Sztuki.

Wystawa krakowskiej „Sztuki” i zbiorowej wystawy malarza urody kobiecej -- Dyżmańskiego, trwać będzie tylko do końca bieżącego miesiąca. Dyrekcji miejskiej galerji należy przedewszystkiem na utrzymaniu najwyższego poziomu artystycznego wystaw, aby tym sposobem wykształcić smak publiczności.

Sprowadzono w tym tygodniu wzory stolarstwa artystycznego staro - gdańskie go dodały wnętrzu wystawy powagi szlachetnej i uroku. Jak wiadomo, wystawę zwiędzić można dogodnie również w porze wieczorowej, w której zastosowano sztuczne światło dzienne.

Z nastaniem wilgotnej pory roku poprawiły się znakomicie koncerty radio - telefoniczne do tego stopnia, iż ustalono już program wysłuchiwania niezmiernie ciekawych produkcji wokalnych i wiadomości prasowych. W niedzielę o godz. 10.30 odbędzie się koncert stacji Koenigs-

wueterhausen, o godz. 12 wiedeński i lipski, zaś o godz. 4-ej koncerty stacji: berlińskiej, zurychskiej, frankfurtskiej, o g. 6-ej — paryskiej, o godz. 7-ej odczyty stacji berlińskiej i sztutgarckiej, o g. 9-ej koncerty rzymskie, o godz. 10-ej zaś aż do północy stacje paryskie i londyńskie.

W niedzielę i święta wejście na wystawę i koncerty do godz. 4-ej — 1 zł., ulgowe 30 gr., zaś od godz. 4 — 2 zł. i 1 zł. Bilety roczne z ważnością do 1 października 1925 roku sprzedawane będą tylko do 1 grudnia r.b. Rozłozowanie premii dla posiadaczy biletów rocznych odbędzie się 20 grudnia. Jak wiadomo, wśród premii znajduje się obraz wartości 400 zł. Wł Majewskiego „Mimozy” oraz kilka innych wartościowych prac artystycznych.

Place robotnicze i ich siła nabywcza.

Szkic porównawczy plac we Francji, Polsce i Niemczech

Wystawione ostatnio ponownie żądania wyższy plac robotniczych, na skutek ogólnie wzrastającej drożyzny, nasuwają konieczność porównania panujących u nas pod tym względem norm i stosunków z zagranicą.

Nie mając możliwości przeprowadzenia studjum problemu tego w całej rozciągłości — dla wszystkich krajów środkowo i zachodnio - europejskich — podajemy poniżej kilka tablic plac robotniczych dla Francji i Niemiec, wyrażonych w jednostkach monetarnych danego kraju i przerahowanych na złote polskie.

Nadmieniamy, iż aczkolwiek dane przytoczone zaczerpnięte są ze źródeł zupełnie pewnych — tem mniej posiadać one mogą tylko orientacyjny charakter.

TABLICA PORÓWNAWCZA

w złotych polskich.

Przemysł bawełniany

Francja.

Tablica Nr. 1

tkacz na dwóch krosnach	4,40—5,82 zł.
tkaczka na dwóch krosnach	2,64—4,40 zł.
snowaczka	3,74—4,85 zł.
przewijaczka	3,52—4,40 zł.
robotnik wykończalni	3,52—5,82 zł.

Polska.

Tablica Nr. 2

tkacz	3,20—4,80 zł.
tkaczka	3,20—4,80 zł.
snowaczka	4,30 zł.
przewijaczka	3,35 zł.
robotnik w wykończalni	3,30—4,35 zł.

Niemcy.

Tablica Nr. 3

tkacz pracujący na 3 lub 4 krosnach	3,68—4,19 zł.
tkaczka na dwóch krosnach	2,90—3,59 zł.
snowaczka	2,92 zł.
przewijaczka	2,50 zł.
robotnik w wykończalni	4,12 zł.

W tablicy Nr. 1 podane place w przemyśle włókienniczym francuskim w najrozmaitszych okręgach — przyczem zestawienie zostało w ten sposób dokonane, iż dolna granica oznacza najniższą stawkę w jednym z okręgów, gdzie robocizna jest najtańsza (jak Epinal, Troyes, Lille i Mazamet) — górna granica jest najwyższą stawką, w najdroższym okręgu (Roubaix i Toarcng). Otrzymuje się w ten sposób powiększone rozpięcie między istotnymi placami, lecz wzamian zato pełniejszy obraz rzeczywistych zbrokłów.

Tablica Nr. 4.

Rzemieślnicy budowlani i metalowi.

Francja

kowal	7,12—7,65 zł.
kotlarz	7,22—7,34 zł.
tokarz	7,72—8,47 zł.
stolarz	7,80 zł.

Polska

kowal	5,50—7,10 zł.
kotlarz	5,50—8,74 zł.
tokarz	5,50—8,74 zł.
stolarz	5,50—7,39 zł.

Niemcy

dla wszystkich wspomnianych kategorii średnio 4,20 zł.

W tablicy Nr. 3, dotyczącej jednego z krajów przemysłowych w Niemczech, rzuca się odrazu w oczy niezmiernie niski poziom plac dla wszystkich kategorii robotników, przede wszystkim zaś dla wykwalifikowanych rzemieślników przemysłu metalowego i budowlanego, którzy średnio zarabiają 4,70 złote czyli 3,35 marek. Szerokie zastosowanie pracy kobiecej, również (jak i we Francji) znacznie niżej opłacanej aniżeli męska.

Znamienna jest również gradacja plac

tkaczy w zależności od ilości obsługiwanych krosen: przy przejściu z 3,96—3,59 zł. na 3 krosna plac wzrasta mniej więcej o 24 procent tj. na 3,57—3,80 zł. przy przejściu 3 na 4 — zaledwie o 6 do 10 procent (tj. na 3,20—4,19 zł.). Obsługa 2 krosen przysługuje zresztą tylko kobietom.

Tablica powyższa mówi więcej niż sążniste artykuły o niebezpieczeństwie konkurencji niemieckiej dla przemysłu naszego — szczególnie obecnie, w przededniu zawarcia traktatu handlowego z Niemcami, na zasadzie największego uprzywilejowania!

Tablica porównawcza plac robotniczych we Francji, Niemczech i Polsce uwidacznia na pierwszy rzut oka, iż robotnik polski ma za 8 godzin pracy placę mniejszą, aniżeli robotnik francuski, lecz znacznie wyższą aniżeli jego kolega niemiecki.

Szczególnie jaskrawym jest ten stosunek dla rzemieślników (metalowców i stolarzy), gdzie jako orientacyjne liczby możnaby przyjąć

7,2:6:4,2.

W przemyśle włókienniczym (bawełna) widzimy zupełnie analogiczne ustosunkowanie, przycze — jak to zauważyć łatwo — place robotników polskich w tej gęzi o wiele bardziej są zbliżone do plac od nich wyższych, francuskich, aniżeli do — niższych, niemieckich.

Na tkacza otrzymamy stosunek liczb średnich:

4,20:4,00:3,55

przyczem ustosunkowanie to jest dla przemysłu polskiego tem niekorzystniejsze, że wyż opłacane kategorie tkaczy pracują u nas na 2 krosnach, gdy w Niemczech — a 3 lub 4 — we Francji — nawet przy automatach.

Stosunek liczb absolutnych, chociażby wyraźny — wet we wspólnej jednostce monetarnej — daje jednakże właściwego obrazu materialnego usytuowania robotników. Jarodajną jest pozatem siła nabywcza piędza!

Pod tym względem cennv naturja znajduje się w ostrich artykułach pisał dr. Hermana Diamnda („Robotnik” Nr. 312) „Przyjawszy — sze poseł Diamand, iż

w kw 1914

za pewną ilość waru trzeba było zapłacić:

w Warszawie 1 zł.

taż sama ilość towa kosztowała:

w Berlinie 136,5

w Londynie 132,3,

w roku 24:

w Warszawie 100

w Berlinie 112 zł.

w Londynie 125 zł.

Ponieważ w tabelce nie podano Francji (Paryża) — zakładamy, że dla roku 1914 cyfra w tym kraju była większa, aniżeli w Berlinie i Londynie — czyli około 130. W roku 1924 wsłnik drożyzny dla Francji wynosi oło 390, co uwzględniając spadek walut, aje indeks koło 105 (w stosunku do roku 1914). Otrzymujemy w rezultacie, uwzględniając średni indeks drożyzny Warszawa (—135 dla roku 1924), s nabywcza stu złotych jest dzisiaj w Francji i Polsce mniej więcej jednakoowa. O daje nasz stosunek efektywnych plac robotniczych we Francji, Polsce i Niemczech:

dla metalnika — 7,2:6:3,7:

dla tkacza jak 4,2:4:3,17

Widzimy więc — jako ostateczną konkluzję — iż robotnik polski nieco zej opłacany, niż we Francji, jest jedna o

Tydzień w manufakturze.

Ruch sprzedażny zmniejszył się. — Brak wielu artykułów jest tego przyczyną. — Motówka za barchany. Pokrycie wynosi 75 proc. wekslami. — Dyskonto staniało na 2 i pół proc.

W tygodniu ubiegłym znowu nastąpiło dalsze osłabienie rynku. Przyczyn tego zjawiska nie należy bynajmniej szukać w zmniejszonym ruchu w detalu. Nie można bowiem narzekać na stan interesów, w tej dziedzinie handlu włókienniczego.

Głównym powodem „zmiany tej tendencji rynkowej jest przede wszystkim brak poszukiwanych kredytów. Zasadniczo można powiedzieć, iż składy wszystkich fabryk bawełnianych są próżne, w najgorszym razie mają bardzo niewielkie zapasy.

Doszło nawet do tego, iż kupcy zamiejscowi, którzy z gotówką przyjechali dla poczynienia zakupów, musieli wracać do domu nic nie wskórawszy, gdyż nie mogli dostać artykułów, których poszukiwali. Oczywiście, iż całe zapotrzebowanie koncentrowało się wyłącznie na towarach zimowych.

Placono gotówką, wobec minimalnych zapasów za: ryps - barchan Hoffrichtera i ślaski barchan Rosenblatta; wielu kupców chcących nabyć te towary, musiało z nich zrezygnować, wskutek dostatecznych ilości, znajdujących się na rynku.

W tych okolicznościach wylania się pytanie, dlaczego fabryki, których artykuły są bardzo poszukiwane nie zwiększają ich produkcji, tak jak bywało to w czasach inflacyjnych. Wątpliwem jest czy to są względy racjonalnej polityki utrzymania zdrowego nastroju na rynku; natomiast bardzo prawdopodobnem jest, iż przyczyn należy szukać w braku potrzebnego kapitału obrotowego, koniecznego dla wzmoczenia produkcji i odpowiednich kredytów surowcowych.

Ostatnie zjawiska na rynku manufakturowym świadczą, iż jedyną niezawodną podniętą opartą zresztą na zdrowych podstawach jest udzielanie kredytów zastęgu

jącym na to odbiorcom. Przy niezłym stosunkowo nastroju konsumentów, dobry asortyment towarów u detal. jest czynnikiem, gwarantującym stały zbyt. Dobrze obmyślona taktyka może dać bardzo korzystne rezultaty dla dątności pracy, w rozmiarach odpowiadających konsumpcji rynku krajowego.

Obecny stosunek pokrycia na towary bawełniane, wyrażający się w propozycji ok. 25 proc. gotówki, a resztę wekslami około 30 dni, odpowiada mniej więcej obecnym potrzebom rynkowym.

Na razie nie można przewidzieć nunktur na najkrótsze miesiące zimowe. Grudzień jest zazwyczaj dla hurtownika miesiącem słabym. Natomiast detalista ma zawsze wielkie szanse. Nadchodzi czas zakupów gwiazdkowych i noworocznych. O ile tegoroczny grudzień będzie miał w detalu przebieg pomyślny to nadal nie należy się spodziewać pogorszenia się sytuacji w przemyśle bawełnianym.

Jak wspomnieliśmy, największym wzięciem cieszą się towary zimowe: sybiry i markizy, w dobrych deseniach już dawno zostały wysprzedane. Na składzie znajdują się przeważnie tylko t. zw. „niedobre” desenie. Towary białe nie są specjalnie poszukiwane.

Na rynku przędzy bawełnianej w dalszym ciągu tendencja mocna. Hurtownicy muszą w zasadzie z góry płacić gotówką.

Pewną ulgę na rynku przynosi fakt, iż sytuacja na rynku dyskontowym uległa znacznej poprawie. Zapasy gotówki na rynku zwiększają się, co spowodowało spadek stopy dyskontowej. Gdy do niedawna jeszcze wahała się ona od 3 i pół do 5 proc. miesięcznie, obecnie z łatwością można dyskutować dobre weksle najwyżej po 2 i pół proc.

Polisy ubezpieczeniowe towarzystw rosyjskich.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: W ostatnim czasie ukazały się w niektórych pismach artykuły omawiające sprawę likwidacji umów ubezpieczeniowych zawartych przez b. rosyjskie zakłady ubezpieczeń na obszarze Rzeczypospolitej. Jak wiadomo kwestja likwidacji tych umów była przedmiotem wyczerpujących pertraktacji w mieszanej komisji rozrachunkowej. Dotychczas jednakże nie osiągnięto porozumienia, gdyż przed stawiciele sowietów przyjąwszy odpowiadni projekt polski do rozpatrzenia nietylko nie dali konkretnej odpowiedzi, ale uchylają się ostatnio całkowicie od pertraktacji.

Obecnie dowiadujemy się, że sfery miarodajne rozpatrują kwestję znalezienia drogi prawnej na której słuszne pretensje ubezpieczonych osób miałyby znaleźć zaspokojenie. Nadmieniamy, iż rząd polski ma pod sekwestrem jako ubezpieczenie pretensji swych obywateli nie ruchomości dawnych towarzystw rosyjskich. Należałoby zaspokoić pretensje u

bezpieczonych drogą przeprowadzenia likwidacji majątku nieruchomego i ustalenia zasad podziału uzyskanych sum, co jak słyszeliśmy, jest przedmiotem rozważania odnośnych władz rządowych. Należy się zatem spodziewać, że już w najbliższym czasie będzie złożony w sejmie projekt ustawy, która umożliwi częściowe uregulowanie należności ubezpieczonych. Całkowite jednak zaspokojenie należności mogłoby nastąpić po uzyskaniu od rządu sowietów reszty należnych sum będących przedmiotem dyskusji w mieszanej komisji rozrachunkowej.

OBUWIE

WIECZOROWE
SPACEROWE

POŃCZOCHY

w wielkim wyborze

w mag. **MANDA** Piotrk. 127.

obuwia

SERVUS, Panie i Panowie!

Znow się ukazała na rynku najidealniejsza pasta do obuwia

„Servus”

Zakł. chem. Lubczyński & Co Al. G. Berlin.

Żądajcie wszędzie! 9515

Inż. Rustyn.

Wiadomości gospodarcze.

ROSZCZENIA POLSKIE Z TYTUŁU ODSZKODOWAŃ.

Na skutek licznych zapytań, kierowanych do redakcji „Republiki”, zamieszczamy adres adwokata polskiego, p. Wittenberga, prowadzącego sprawy obywateli polskich w trybunale mieszanym polsko-niemieckim:

M. Wittenberg, Paris, Avenue de Saxe 22.

EKSPORT PRZĘDZY CZESANKOWEJ.

Przedsiębiorstwa w okręgu łódzkim w dalszym ciągu eksportują znaczne stosunki w partje przędzy do Niemiec. Rozrachunek odbywa się zasadniczo bez tarf. Słychać jednak narzekania, iż Niemcy nie dotrzymują terminów płatności i że inkaso odbywa się ze zwłoką.

RYNEK KOLONJALNY W GDAŃSKU. okres od 9 do 15 listopada.

Herbata: Rynek światowy wzmocnił się znowu znacznie w tygodniu sprawozdawczym. Ceny podskoczyły od 1/4 do 1 1/2 dla Indian, o 1 d dla Ceylon i o 1/4 d dla Java i Sumatra na 1 lb. Należy oczekiwać, że kierunek cenowy będzie jeszcze dalej. Jest spodziewana podwyżka na aukcje amsterdamskie. Na specjalną uwagę zasługują obecnie średnie i tanie herbaty chińskie, które dotychczas jeszcze nie wzięły udziału w ogólnej haussie. Z całą pewnością należy liczyć na podniesie-

nie się cen i na te gatunki herbat w ciągu najbliższych tygodni.

Kawa: Rynek światowy w tygodniu sprawozdawczym znajdował się pod znakiem nowej haussy. Podczas gdy Londyn i Amsterdam podniosły ceny na Rio i Santos o 7 — 9 sh., żądania brazylijskie wyższe było o 120 — 12. Kawy niebieskie podrożały o 1 do 2 dolarów. Nie sądzimy, aby te anormalnie wysokie ceny brazylijskie utrzymać się mogły, natomiast przekonani jesteśmy, że już w następnych dniach ceny te powrócą do swego normalnego poziomu zeszłotygodniowego, co wykazują już ostatnie notowania brazylijskie.

Ceny gdańskie były na:

Rio typ 7 nowego zbioru sh 106,— do 110,—. Santos Superior sh 128,— do ... za 50 kg. ze składu w Gdańsku.

Notowania brazylijskie w dniu 15 b. m. brzmiały:

Rio Wille typ 7 good, bean, greenish sh 117,6. Rio Wille typ 5 good bean, greenish sh 121,6. Rio Wille typ 3 good bean greenish sh 125,6.

Santos extra prime soft, good, bean, greenish sh 149,6. Santos prime soft, good bean greenish sh 144,6. Santos superior soft, good, bean, greenish sh 139,6. Santos good soft, good bean, greenish sh za cwt. cif Gdańsk, waga brazylijska. 90 dniowy remburs bankowy na Londyn 137,6.

(Sprawozdanie tow. akc. Antonio Wiotrak — Gdańsk.

Pocisk 0,90.
Rudzki 1,05, 1,04, 1,06.
Wulkan 2,40.
Zyrardów 2 em. 11,25, 12, 11,85.
Haberbusch 4,90, 4,80, 4,85.
Spirytus 2,39, 2,37.

WIECZORNA POGIEŁDA WARSZAWSKA.

Cegielski 0,49
Nobel 1,75
Chodorów 5,10
Bank Sp. Zar. 6
Starachowice 1,88 — 1,85
Rudzki 1,05
Lilpop 0,56
Węgiel 2,55
Ostrowiec 6,15
Modrzejów 3,85
Bank Handlowy 5
Bank Zachodni 1,80
Kijewski 0,24
Siła i światło 0,47
Cerata 0,46
Cukier 3,10
Zyrardów 11,25
Spirytus 2,38
Haberbusch 4,85
Gosławice 2,10
Zawiercie 20,—
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA KOPENHASKA.

Kopenhaga, 21 listopada.
Londyn 26,32
Nowy Jork 570,5
Berlin 135,60
Paryż 20,32
Antwerpja 27,80
Zurych 109,90
Amsterdam 229
Sztokholm 152,75
Chrystiania 84,30
Helsingfors 14,20
Praga 17,06
Rzym 24,85

GIEŁDA AMSTERDAMSKA.

Amsterdam, 21 listopada.
Londyn 11,52
Berlin 0,59,22 i pół
Szwajcaria 47,97 i pół
Wiedeń 0,0035 i jedna osma.
Kopenhaga 43,80
Sztokholm 66,80
Chrystiania 36,85
Nowy Jork 248 i siedm osmych
Bruksela 12,00 i pół
Maodryt 33,90
Włochy 10,82 i pół
Praga 745.

Z powodu zaburzeń atmosferycznych giełdy z Liverpoolu nie otrzymaliśmy

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY”

GOTÓWKA.

Dolary
CZEKI
Belgia 25,32 i pół. 25,25.
Holandia 209,55.
Londyn 24,10, 24,07.
Nowy Jork 5,185.
Paryż 27,66 i pół, 27,60
Praga 15,58 i trzy czwarte.
Szwajcaria 100,29.
Wiedeń 7,33 i pół.
Włochy 22,61, 22,55.
8 proc. pożyczka złota 6,50, 6,60, 6,40
Bony złote 0,97.
Pożyczka dolarowa 3,25, 3,20.
Milionówka 0,75, 0,73.

AKCJE.

Bank Dyskontowy 5,25, 5,10.
Bank Kredytowy 0,33.
Bank Zjedn. ziem. 1,60.
Bank Handlowy 4,75, 4,95.
Bank Zachodni 1,70, 1,80, 1,75.
Bank Zarobkowy 6.
Cerata 0,45, 0,46.
Siła i światło 0,47, 0,48.
Chodorów 5,10, 5,20, 5,15.
Gosławice 2,05, 2,10.
Drzewo 0,35.
Nobel 1,70, 1,75.
Lilpop 0,56, 0,57.
Norblin 0,80, 0,88, 0,86.
Ortwein 0,24, 0,30.
Parowozy 0,28, 0,30.
Rohn Zielński 0,40.
Starachowice 1,97, 1,89.
Zawiercie 20.
Borkowski 0,94, 0,95.
Pustelnik 1,10.
Elektryczność 1,60.
Ostrowiec 1.
Częstocice 1,75, 1,70, 1,75.
Cukier 3,07, 3,12, 3,10.
Węgiel 2,52, 2,57.
Cegielski 0,48.
Modrzejów 4, 3,85, 3,90 (dr.).
Ostrowieckie 6,10, 6,25, 6,15.

MODELE

konfekcji dziecięcej. Bielizna.

Bluzy i Modelowe Pałta damskie.

Jeszcze tylko dziś!

GRAND-HOTEL 203.

Fryszmanowa.

CYRK
A. CINISELLI.

Dziś 2 przedstawienia
o godz. 3-ej po poł. i 8-ej wiecz.

widowisko rzymskich cesarów.
Pogromca Jackson

z grupą

12 bengalskich
tygrysów.

oraz 12 pierwszorzędnych
numerów cyrkowych

z siostrami **Princes.** na czele.

Początek o godz. 8 i pół wiecz.

„REKURS”

Koncesjonowane biuro porad i zleceń
administracyjno-skarbowych.

PIOTRKOWSKA 64 ŁÓDŹ TELEFON 30-48
(w podwórzu, prawe wejście, parter)

udziela porad we wszystkich sprawach administracyjnych, podatkowych i mieszkaniowych

pisze - - - rekursy, podania, zażalenia, memorjaty.

załatwia - zlecenia interesantów we wszystkich sprawach administracyjno-skarbowych. 9435-12

Biuro otwarte codziennie od 9-ej rano do 7-ej wiecz. bez przerwy.

Zadajcie wszędzie

HERBATĘ i KAKAO

znanej firmy

„JAPONCZYK”

Reprezentant na Łódź i okolice

Leon Praga i S-ka, Łódź,

Sienkiewicza 25, tel. 22-53.

Angielskie warsztaty tkackie (wązkie)

w dobrym stanie odpowiednie do wyrobienia lekkich wełnianych towarów szerokości 100—120 cm.

są poszukiwane.

Oferty z podaniem ilości i ceny prosimy składać w administr. „Republiki” pod „Welfson”.

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch. Tel. 13 05.

SALA FILHARMONJI.

Dziś, o godz. 4-ej po poł.
śpiewa

MARJA LABIA

Stylna primadonna opery „La Scala”
w Medjolanie.

W programie szereg najpiękn. arji i pieśni op.

Sroda, 26 listopada 1924 r. o g. 8.30 wiecz.

8-my Koncert

z cyklu „Mistrzowskich Koncertów”

„Wieczór Beethovenowski”

Program wypełni najsłynniejszy w Europie

Kwartet ROSEGO

Program: Beethoven: Kwartety op. 18 № 2
G-dur; Op. 127 Es-dur; Op. 59 № 1 F-dur.

Czwartek, dnia 27 listopada o g. 8.30 wiecz.

Wieczór tańców orientalnych

Wykonawczyni:

SENT M'AHESA

Stylna tancerka wschodu.
Orginalne kostjmy wschodnie.
Szczegóły w programach.

Bilety na powyższe koncerty sprzedaje
kasa Filharmonji.

JEDWABIE!

OSTATNIE NOWOŚCI
nadeszły!

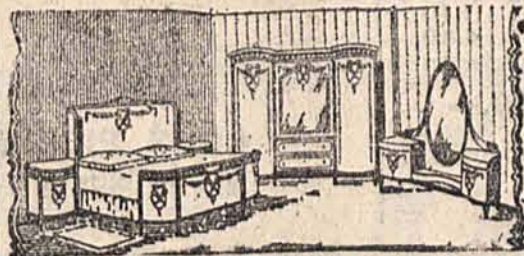
S. Danzig

Sp. z ogr. odp.

Piotrkowska 35

— TEL. 15-36. — 9067

66 — WSCHODNIA — 66

Długoletnia gwarancja.

Punktualne wykonanie.

Mebel stylowe. Kompletne urządzenia
oraz dziecinne pokoje
poleca na dogodnych warunkach skład mebli
Leona SALAMONOWICZA

66 — WSCHODNIA — 66

Wykłady na
Wieczorowych Kursach Elektrotechniki

przy
szkole Przemysłowej

Pomorska № 48.

rozpoczęły się.

709

Kancelaria przyjmuje dalsze zapisy do dnia
1 Grudnia r. b.

Biuro porad i zleceń Prawnych „WIEDZA”

Łódź, Piotrkowska 84, parter, prawa oficyna, tel. 22-34.

Biuro redaguje i pisze wszelkie podania, rekursy, odwołania, kontrakty, prywatne umowy spółek, projekty wszelkiego rodzaju aktów notarialnych, deklaracji, statutów spółek i pełnomocnictw, tłumaczy z języków obcych i przepisuje na maszynach, wreszcie załatwia poświadczania odpisów (kopji) i tłumaczy — szybko, solidnie i uczciwie po nader niskich cenach. **Nauka pisania na maszynach. Dla niezamożnych porady prawne bezpłatne.**

Biuro czynne od 8 rano do 7 wieczór.
Kierownik biura Antoni Kozanecki udziela porad prawnych w sprawach administracyjnych, podatkowych, spadkowych i majątkowych codziennie od 8 do 11 rano. Wystrzegaj się ulicznych doradców i pokątnych pisarzy!

Posiadam zł. 10,000 do 15,000 kredyt w banku do dyspozycji także lokal z telefonem w głównym centrum m. Poznania doskonale obeznany placówką poznańskiej pierwszorzędnej klienteli.

Referencje łódzkie i poznańskie pierwszorzędne.

Przystąpię jako współnik do solidnej firmy ewent. obejmę komisyjną sprzedaż wzgl. przedstawicielstwo którejkolwiek branży tekstylno-włókienniczej bez lub za kaucją od zaraz lub 1-go stycznia 1925 r. Oferty do adm. „Republiki” pod „OKAZJA”

„Café Cristal” Piotrkowska 118.

Wydaje obiady kolacje oraz wyroby cukiernicze w najlepszym gatunku UWAGA: od 24 XI obiady od godziny 12.15 m. od 1-ej do 3-ej przygrywa zespół muzyczny od 23.XI orkiestra powiększona z kwartetu na kwintet koncert od 6 p.p. W czwartki i niedziele **Fiaki**. Polecam się taskawej pamięci Sz. Bywałcom z poważaniem **W. Kownacki**.

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

SALA FILHARMONJI.

Dziś dn. 23 listopada 1924 r. o g. 12 w poł.

7-my KONCERT LUDOWY

(Poranek Symfoniczny).

DYREKCJA
BRONISŁAW SZULC.

SOLISTKA:
Bronisława Rotsztatówna
(skrzypce).

W programie GOLDMARK: Symfonia „Wesele Wiejskie”,
VIEUXTEMPS. Koncert skrzypcowy D-moll Nr. 1.

We wtorek dn. 25 listopada 1924 r. o godz. 8.45 wiecz.

8-my Wielki Koncert Symfoniczny

(II-gi z II Cyklu Abonamentowego).

DYREKCJA:
W. Berdiajew

SOLISTA:
Alfred Hoehn

W programie m. in.:

P. CZAJKOWSKI: „MANFRED”

RACHMANINOW: Koncert fortepianowy D-moll.

Kasa przyjmuje zamówienia na II Cykl Abonamentowy.
Członkowie Towarzystwa Filharm. otrzymują 20 proc. rabatu.
Kasa Ł.O.F. przyjmuje zapisy na członków T-wa Filharmoniczn.

Wielki wybór nowych i używanych

PIANIN

Blüthnera, Bechsteina, Sellera, Schrödera, Quanda i innych
poleca skład pianin

„LYRA”

82 PIOTRKOWSKA 82.

FUTRA

wszelkiego rodzaju jak również getowe futrzane palta najnowszych zagranicznych modeli poleca

Józef Tyger Piotrkowska № 29. Tel. 13-22
Ceny przystępne. Dogodne warunki

**Tyle mówiono!!!
Tyle czytano!!!
Tyle słyszano!!!**

o wielkim monumentalnym filmie

„Dziewczę z Karuzeli”

(Merry Ge Round).

Jutro premjera w „LUNIE”.

Spytajcie się swego lekarza,
a ten wam potwierdzi, że

FAGOSOL

Jest uznanym środkiem przeciw chorobom płucnym. Zalecany przez powagi lekarskie Fagosol leczy: Gruzlicę, Bronchit, Kaszel, Astmę i Koklusz.

„Ekspedycja Dancygier”

właściciele. A. Ch. Dan yglar i J. N. Demblński
Piotrkowska 18. Tel. 7-19.

Zastępstwo na Warszawę, Nalewki 82, również we wszystkich innych miastach w Polsce.

Przyjmujemy wszelkiego rodzaju ekspedycję kolejową i pocztową.

Jakoteż bagaże do każdego pociągu we wszystkich kierunkach. **Prędkie i punktualne wykonanie.**

„STELLA”
3. Konstantynowska 3.

Okazja dla wszystkich

„STELLA”
3. Konstantynowska 3.

6 Artystyczn. fotografii w 2 pozach tylko 3 złote

Pozowanie podług życzenia

Wykonywa się również wszelkie portrety po nader niskich cenach.

Fotogr. Artyst. „STELLA”, 3 Konstantynowska 3.

Zdjęcia wykonywane się codziennie bez różnicy stanu pogody od 9 rano do 7 wieczór

UWAGA: Na życzenie odbywają się również zdjęcia po za zakładem.

9666

Farbowanie

wszelkich

futer i skórek

wykonuje szybko i przystępnie podług najnowszego sposobu lipskiego

Farbiarnia i Parowa Chemiczna Pralnia
KEILICH i GOLDA

Fabryka

ŁÓDŹ

Filja:

Wólczańska 257

Piotrkowska 147
Telefon 27-87.

== Każdy kupiec swój towar chwali. ==
Nasz towar chwali klientela
 ponieważ sprzedajemy najwyższe gatunki towarów po cenach najniższych.

Czekolada, Cukry, Herbatniki.		Delikatesy, Konserwy.		Towary Kolonjalne.		Trunki.	
	Zł. gr.		Zł. gr.		Zł. gr.		Zł. gr.
Czekoladki miesz. w najl. gat. Kilo nienadz.	10. — 6.80	Ser oryg. szwajc. Kilo holenderski Kilo tyłycki Kilo	6.60 4.50 4.50	Herbata na wagę w najl. mieszan. Kilo	16. —	Likier Bolsa but. Cointeau	12. —
Czekolada w tabi. szwajc. LINDTA	1.70	Serki ementalskie w pud.	3.60	ang. Lipton'a	20. —	włoski banana but.	23. —
MILKA	1.50	Losoń wędzony Kilo	16. —	Ram Lal	20. —	franc. Grand Marnier pół but.	18. —
VELMA	1.40	Sardynki franc. Philippe a	3.15	Felsa 103	21. —	Souverein Baczewski but	12. —
Sarotti Bitter	75	Goyena	2.75	Wysocki 74	19. —	Cognac franc. Martell . . . od	23. —
Sarotti Vollmilch	85	portugalskie od	1.20	Cacao na wagę	3. —	franc. Hennessi	20. —
Blok Wedla	3.50	Homary pud.	10. —	Van Houtens	5.40	Planat	23. —
Marmoladki Kilo	4. —	Szproty ryskie	1.75	Blookera	5.10	Abel Longuet	17. —
Karmelki krajowe i zagraniczne Kilo od	4. —	Skumbrja w tomacie	2.25	Kawa świeżo palona Kilo od	6. —	Medicinal Stocks but.	10.50
Karmelki włosonne Kilo	3. —	Jedziele w majon.	1.80	Taploca franc.	95	Winkelhausen V. S. O. P.	12. —
Cuklerki wiedeńskie Kilo	5. —	Anchovis	1.75	Quaquer	95	Śliwowa węgierska	10. —
Herbatniki w czek. Kilo	5.00	Ananas ameryk. puszka Kilo	6.50	Orzechy ameryk. włoskie	3.20	Polecamy również wielki wybór win oryg. franc. białych i czerwonych, burgundzkich, węgierskich, hiszpańskich, miodów w gatunkach wyborowych.	
" bez. " "	6. —	Szparagi kraj w puszkach Kilo	9.25	Migdały w łupink.	3.20		
Pierniki w czek. "	5.50	Groszek zielony franc pół klg.	2.60				
		Pumpernikel puszka	1.40				
		Marmolada angielska stołk	4.80				

Kawior astrachański stale świeży, — Kilo 140.—

Prócz wymienionych — polecamy wszelkie artykuły i nowości sezonowe w zakres branży wchodzące po cenach konkurencyjnych. Zamówienia telefoniczne wykonujemy szybko i punktualnie.

M. BERMAN

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA № 53. TELEFON № 12-35.
 Najwytowniejszy skład win, likierów, koniaków, cokrów, czekolady i delikatesów.
 Istnieje od 1885 roku.

H. FINSTER i O. KÜCHLER

Skład pianin i fortepianów
 Łódź, Zakątna 79.
 I piętro.

poleca pianina i fortepiany najlepszych firm zagranicznych przy dogodnych warunkach przyjmuje wszelkie reperacje oraz strojenie

Czy chcecie naprawdę? — tanio kupić? —

Zwróćcie się do Jedynej nietylko na Łódź, lecz na całą Rzeczpospolitą

Taniego źródła
 zakupu wszelkich artykułów kosmetycznych krajowych i zagranicznych.

Przyjdźcie i obejrzyjcie nasze okna wystawowe i przekonacie się, że **taniej nigdzie nie kupicie!**

PERFUMERJA

MODERNE Piotrkowska 17.
 wł. J. Ostrogoski.

CAFE CRISTAL,
 (właśc. W. Kownacki) w Łodzi, ul. Piotrkowska № 118.

doskonała kuchnia pod osobistym nadzorem właściciela.

Wszelkie wyroby cukiernicze.

Codziennie koncerty od godziny 6—12 wiecz.; w soboty i dni świąteczne od godz. 1—3 po poł. 383-3

2 zespoły przedzalni zgrzebnej

z nowym obiciem pasami komplet gotowe do uruchomienia z motorem elektrycznym 55 koni zaraz do sprzedania lub wdzierżawienia. Oferty do „Republiki” dla „Przedzalni”.

631-3

WĘGIEL OPAŁOWY i FABRYCZNY
 — z pierwszorzędných kopalń, oraz —
KOKS Górnośląski,
 — wagonowo i ze składu poleca —
„Polski Węgiel”
 Spółka z ogr. odp.,
 ŁÓDŹ, ul. Kilińskiego № 70,
 tel. 172 i 173
 (Składy Sp. Akc. „ELIBOR”—E. J. Borowski)

SALA FILHARMONJI

Niedziela, dn. 30 listopada 1924 r. o godz. 8.45

Uroczysty Koncert żyd. Arii Operowych i Pieśni ludowych

Tylko jeden występ
 śpiewaczka wszechświatowej sławy
JÓZEFA Winogradowa
 przy udziale: Ruth René (sopran).
 Przy fortepianie: Dyr. JAKÓB HIRSZFELD.

Bilety od zł. 2—8 już do nabycia w kasie Filharmonji od g. 10 i pół — 1 i pół od 3 i pół — 7 wiecz.

ZBLIŻA SIĘ
WIELKI KIERMASZ
 „KROPLI MLEKA”
 13 i 14-go grudnia w „GRAND KINIE”.

2000-3000 dolarów
 Potrzebne na pewną hipotekę w śródmieściu, placącemu regularnie procenta. Oferty sub „Hypoteka” do „Republiki” 445-2

SALON MÓD „Alina”
 Piotrkowska 84 m. 11
 poleca najnowsze modele —
 9578

Poszukiwane 9671
panienki
 do kolorowego haftu szczególnie wyszywanie paciorkami.
 Dzielna 41 m. 24.

Wszywanie wstawek
 koronek i t.p. na maszynie 9546 okrętkowej (zygzak)
 przyjmuje się: Aleje 1 Maja 17 m. 5. Wykonanie solidne i natychmiastowe.
 Ceny przystępne.

Halo! Uwaga!!!
 Ważne dla wszystkich warstw.
 Utworzyłem kursy haftarskie na maszynie. Nauka trwa bardzo krótko i jest dostępną dla wszystkich. Bliższe informacje udziela **S. Kaliski, Południowa 6** lewa oficyna, III wejście, II piętro mieszk. 37. 287-3

Na kredyt I za gotówkę
 Posiadamy w ładnym wyborze najnowsze swetry i inne rzeczy

A. Farber
 Wschodnia 23. 9512

SAMODZIELNA Buchalterka - Bilansistka

chrześc. z kilkuletnią praktyką handlową i bankową
poszukuje stałej posady ew. na godziny. Referencje
pierwszorzędne. Łaskawe of. pod „A. B.” -1

II Urząd Skarbowy Łódź, dn. 22 listopada 1924
Podatków i opłat skarbowych
w Łodzi.

Ogłoszenie.

II Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbo-
wych w Łodzi podaje niniejszem do ogólnej wia-
domości, że na pokrycie zaległych podatków skar-
bowych, odbędzie się licytacja ruchomości, zajętych
u niżej wyszczególnionych dłużników: dnia 28 lis-
topada 1924 roku między godz. 10 rano, a 4 po-
poł.

1) Firma „Poltrade”, Piotrkowska Nr. 88,
maszyna do pisania, maszyna do kopywania, biur-
ko, 55 paczek herbaty półfuntowej, szafa do ksią-
tek, biurko.

Zasekwestrowane ruchomości są do obejrze-
nia w dniu sprzedaży u wymienionych dłużników
na miejscu licytacji.

Kierownik Urzędu:
(-) Podmuniecki.

Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Otto Goldammer

Założona w 1854 r.

Łódź, Kilińskiego 74/76

Kotłarnia miedziana. Kotłarnia żelazna.

poleca:

Szlichtarki rewolwerowe

dwustronne szlichtarki dla przędzy w mot-
kach, szlichtarki dla osnów systemu „Sizinga”
suszarki bębnowe dla przędzy w motkach,
suszarki szufladowe z hermetycznie zamknię-
tymi drzwiami i wózkami pomocniczymi,
szczotkarki dla przędzy. Wirówki, aparaty
farbiarskie systemu „Obermajer” i inne
z żelaza i miedzi oraz

Transmisje wszelkich rozmiarów
Odlewy żeliwne.

B. RUSSKA nauczycielka długoletnia

udziela lekcji pisania na maszynach różnych
i najnowszych systemów z dokładnym objaśnieniem kon-
strukcji i hektografji. Udziela również lekcji korespon-
dencji i arytmetyki handlowej.

Łódź, ul. Kilińskiego (Widzewska) nr 89 m. 0
(obok poczty).

UNDERWOOD, A.E.G. ROYAL,
ORGA. MERCEDES, CONTI-
NENTAL, ADLER, RECORD,
THALES, ODHNER, FOX,
REMA, TORPEDO, CORONA,
STANDARD, RONEO-duplikator
PREMA-duplikator,
VICTORJA-kopjarka

nowe i używane oraz Meble i
urządzenia biurowe poleca na
dogodnych warunkach.

Sp. Handlowa **WOJEWÓDZKI i LEZON**
Piotrkowska 154, tel. 18-34.

CENY NISKIE!

Mebel stylowe i nowoczesne

— poleca —

w najwykwintniejszym wykonaniu

Józef Zychliński

Zawadzka 9

prawa oficyna, 2-gie wejście — parter.

Ceny przystępne! Warunki dogodne!

WARUNKI DOGODNE!

Fabryka lamp M. Burakowskiego

Piotrkowska 37, tel. 21-25

poleca wielki wybór lamp
— elektr. i gazowych. —

Przyjmuje się wszelkie reperacje i przeróbki.

Nowootworzony Dom Futrzany Zelcer i Glatter

Tel. 24-77 Piotrkowska 43 Tel. 24-77

POLECA;

FUTRA

różnej jakości w największym wyborze;

Stale na składzie najwykwintniejsze **zakłady futrzane**,
oraz pierwszorzędne **futra męskie**, wykonane podług
najnowszych modeli zagranicznych.

9073

Telegram!

Telegram!

GRAND-HOTEL

POKOJE: 104, 105, 106

Wystawa i sprzedaż

dywanów orientalnych

Nadeszła świeża partja bezpośrednio — importowanych przepięknych
dywanów orientalnych m. in. w zwykłe okazy wielkich rozmiarów (30 Mtr. 2)
oraz oryginalne egzemplarze chińskie.

Szan. Klientela, która raz już odwiedzała wystawę,
proszona jest o powtórne łaskawe przybycie celem podzi-
wiania nowo-przybyłych egzemplarzy.

Angielskie Kakao --- Herbata --- Kawa „SIBUNION“

Do
nabycia
wszędzie.

Przedstawiciel na Łódź: **A. Lilienfeld, Traugutta 5.**

Sprzedaż

SZYB OKIENNYCH

po cenach fabrycznych oraz szklenie
budowl po cenach konkurencyjnych

J. Olejniczak
14. Główna 14.

Losowanie

Loterii Komitetu Ligii Obrony Powietrznej nie odbędzie
się w dniu dzisiejszym z powodu nierozsprzedania
wszystkich losów. Ciągnięcie odbędzie się m. grania.
Termin ogłosimy.

Komitet.

090-1

Wykwalifikowana panienka

do kolorowego haftu potrzebna. Ul.
Piotrkowska 82 m. 24, prawa oficyna
1-gie wejście. 9659

Patent i model

na ekonomiczny piecyk nowej
konstrukcji sprzedam. Obejrzeć
można — ulica Piramowicza Nr 7
m. 26. 9661

Salon

pielęgnowania urody

Dzielnia 41 m. 24.

Leczenie cery i włosów podług naj-
nowszych systemów francuskich
szwedzkich. Specjalność: farbowanie
włosów. Godz. przyjęć od 11—6p. 9671

Akuszerka

Lola Rubinraut

mieszka Zachodnia 31.
Przyjmuje zamówienia codziennie
w godzinach 4—6. 9511

Mieszkania do odstąpienia

od 1 do 7 pokojowych oraz 1
kawalerski pokój, lokale fa-
bryczne. Kto potrzebuje
i kto ma do odstąpienia,
zechce złożyć oferty do „Repu-
bliki” dla „Gospodarza” 539

LECZNICA

dla przychodzących chorych i
Instytut Roentgenowski

przy ul. Zgierskiej 17. — Tel. 16-32
Dr. Rakowski uszu, nosa i gardła —
od 9—11 i od 2—3 po poł.
Dr. Goldstein-Polak choroby oczu —
od 11 i pół—1.
Dr. Różaner weneryczne i skórne —
9—10 i pół i 1—2
Dr. Justman choroby nerw. od 11 i pół—2
Dr. Rosenwajg choroby dzieci —
10—11 i 3—4 po poł.
Dr. Papierny choroby kobiet i skusz,
od 11 i pół—1.
Dr. Kantor chirurg. — od godz. 2—3.
Dr. Weinberg wewnętrzne od 4—5.30
Dr. Stupel gab. Roentgen. — od 3—6.
Zastrzyki. — Masaż. — Elektryzacja.
Szczepienie ospy. Przy lecznicy otwo-
rzony został Instytut Roentgenowski
dla prześwietlań i zdjęć. Lampa kwarcowa
Elektryczny inhalatorjum Wszel-
kie analizy (krwi, moczu i płwocin).
Wizyty do domu.
— — — Porada zł. 2. — — —

Kilku zdolnych

ZECERÓW

może się zgłosić do drukarni przy m.
Cegielnianej Nr 55 w Łodzi. 9568

Poszukuje

wspólniczki

fachowej w celu otworzenia salonu
mód. Posiadam lokal odpowiedni.
Oferty do „Republiki” sub. „Salon
mód”. 9481

Monterzy samodzielni

na instalacje światła mogą się
zgłosić do biura „DYNAMO”

Piotrkowska 85. 9497

Lokal

składający się z 4 pokoi w su-
terynie, z elektrycznym świat-
łem i windą przy ul. Traugutta 5
od zaraz do oddania.

Oferty sub „Lokal” do „Republiki.”

MEBLE

w wielkim wyborze na do-
godnych warunkach
ceny przystępne
u **L. Repsteina**
Wschodnia 74, (w podwórzu.)

ŁADNIE i PRĘDKO
pisać czy kalgRAF
L. BERMAN

oraz poprawia wszelki brzydki charakter
pisma w ciągu 15 lekcji
7. Konstantynowska 7.

Do sprzedania

1 motor A. E. G. 75 P. S.
1 motor Peegé 60 P. S.
1 Kreuz i Treibmaszyna na 40
winden.
1 Szarpacz na wełnę.
1 Trzepak dla odpadków.
1 Kopsmaszyną na 10 wrzecion
Oferty do administ. „Republiki”
sub. „R. St. J.” 709-1

Zakopane

Od 15
grudnia
wykwalifikowana wychowawczyni
zakłada pensjonat dla dzieci i młodzieży
Opieka troskliwa. Ceny przystępne.
Jadwiga Kurlandówna.
Wiadomości: U Inż. Imassa, Piotrkow-
ska 111. Telefon 11-39. 714-1

4-5 pok. mieszkanie

w okolicach od ul. Nawrot do
Radwańskiej poszukuję. Ewen-
tualnie zamienię na takowe
w centrum miasta.
Of. sub. A. O. do adm. „Republiki”

Mereżka i Okrętka

do wazywania wstawek i koronek
do bielizny i firanek
PRACOWNIA BIELIZNY
damskiej dziecięcej i pościelowej
„JADWIGA”
ul. Kilińskiego Nr 132.
tamże potrzebna dobra hafciarzka, znaję-
ca się na maszynie mereżkowej. 720-1

W lecznicy lekarzy specjalistów

przy ul. Piotrkowskiej 17, (2-1o podwórze)
Zachodnia 52, tel. 34-67.

przyjmują lekarze:

- Dr. Altenberger,
- Dr. Artyfelerowicz,
- Dr. Czaplicki,
- Dr. Garliński,
- Dr. Karnicki,
- Dr. Ługowski,
- Dr. Manteuffel,
- Dr. Marx,
- Dr. Michalski,
- Dr. Miłodrowski,
- Dr. Osiecki,
- Dr. Skibiński,
- Dr. Skusiewicz,
- Dr. Starzyński,
- Dr. Stawowczyk,
- Dr. Zaleski,
- Dr. Ziegler,
- Dr. Olszowski

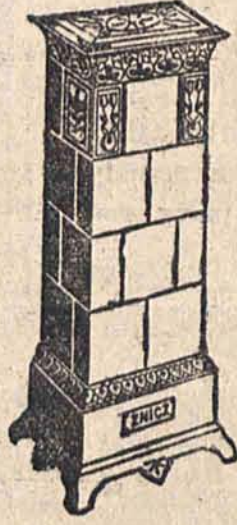
Cena za poradę zł. 3.—

Zakład krawiecki damski Sz. Kaczka

6-go Sierpnia (Benedykta) 10.
Najnowsze zimowe modele
nadeszły!

Lecznicy Unitas
Przy Pusta 19
uruchomiony i rozszerzony został
oddział położniczo-ginekologiczny
pod kierunkiem 5502-16
lekarzy - specjalistów.

Cena normalnego porodu — 10-dniowy
pobyt na I klasie wraz z salą porodową,
akuszerką i kontrolą lekarską 300 zł.

Chcesz mieć ciepło
w pokoju przy mi-
nimalnym zużyciu
— węgla?... —

Kup
piecyk szamotowy
w fabryce piecyków

„Znicz”

Wodna 12, tel. 5-22.

Niezawodny środek przeciwko
Chrypce, duszności, kaszlu
„GRANULKI RUSSYANA”
(Sulphuris aurat. benzoinat)
Chem. farm. labor. „Ap. Kowalski”, Warszawa.

S. LIBERMAN KRAWIEC DAMSKI

ul. Dzielna Nr 1
zawładnia niniejszym Sz. Kliencie, iż otrzymał
oryginalne modele paryskie na sezon
zimowy.
Uwaga! Na żądanie Sz. Kliencie, robota mo-
że być wykonana w przeciągu 48 godzin.
— CENY PRZYSTĘPNE. —

Najnowsze modele
najlepszych maszyny
Taśmy i wszelkie przybory
Nauka pisania.
Warsztat reperacyjny.

Adolf Goldberg, Andrzeja 1, 1-sze piętro

Już należy!!
stosować jedyny i wypróbowany
środek na odmrożenie

FRIGORIN „MOTOR”

Żądać w aptekach i skład. aptecz.

Baczność! Palacze.

Wielka wyprzedaż cygar
byłej fabryki:

Loeser i Wolff

w Łodzi, ul. Sienkiewicza 50
róg Nawrot
STEFAN LEWANDOWSKI

MEBLE

Stołowe
Sypialki
Gabinety
Dywany
R. SCHULTZ
(Dawniej W. Thiede)
ul. Gdańska 112

Ważne dla posiadaczy rowerów!
Miniaturowy aparat
wulkaniczny „TAVU”

Wielkości pudełeczka od zapalaka (waga
50 gr.). Zreperowane za pomocą aparatu
„Tavu” opony i kieszki są jak nowe.
Najtańsza i najtrwalsza wulkanizacja.
„Tavu” wykonywane nieokreśloną ilość
reparacji.
Cena kompl. aparatu wraz z mater-
jałem na 6 razową wulkanizację i obja-
śnieniem tylko zł. 3.00 za zaliczeniem.

A. J. NIZEL, ŁÓDŹ, Skrzynka pocztowa
Nr. 184.

Drukuje się i w pierwszych
miesiącach 1925 roku ukaże się
(w języku polskim).

Wielki Ilustrowany ALMANACH

przemysłu, handlu i finansów.
Almanach będzie zawierał
szereg monografii i artykułów
o przemyśle, handlu i finansach
biografie oraz fotografie żydow-
skich pionierów przemysłu i hand-
lu, artykuły i notatki o więk-
szych firmach żydowskich w Pol-
sce, spis fabrykantów i kupców
podług branż oraz ważne infor-
macje niezbędne dla każdego
kupca.
W almanachu umieszczone
będą również ogłoszenia i reklamy
Adres: LAZAR KAHAN, ŁÓDŹ
9107-20 Nawrot 7. Tel. 27-47.

BACZNOŚĆ

50.000 par obuwia
4 pary ryjko za zł. 40 franko cło.
Z polecenia kilku fabryk obuwia, z-
najdujących się w trudnościach płatniczych
sprzedają wielką ilość obuwia poniżej
kosztów produkcji.

Wysyłam zatem każdemu, póki za-
pas starczy, 2 pary trzewików męskich
i 2 pary trzewików damskich do sznu-
rowania, z silną, kołkowaną skórzaną
podeszwą, najnowszego fasonu, czarną
lub brązową skórą galoszowane. Wiel-
kość według numeru.
Wszystkie 4 pary kosztują tylko
zł. 40 franco cło. Wysyła za zaliczką.
A. GLASER, EKSPORT OBUWIA
Czeski Cieszyń Nr 92.
P. S. Bez ryzyka, gdyż towar nie odpo-
wiadający wymienia się natych-
miast lub na żądanie zwraca się
pieniądze.

Korespondentka maszynistka

polsko-niemiecka z kilkuletnią praktyką
poszukuje posady. Pierwszorzędne re-
ferencje. Oferty sub. „E. R.” do adm.
n/n. pisma. 9503-2

Do odnajęcia pokój

dla solidnego sublokatora. Oferty u-
prasza się do administracji „Republiki”
sub. Solidny Piotrkowska Nr. 51.
9555-6

Dr. med. MAZUR

Choroby uszu, nosa i gardła
Wady głosu i wymowy (jąkanie etc)
Nawrotowicza 44. Tel. 22-44.
Przyjmuje od 4-6.

Dr. B. **Eliaszberg**
choroby nerwowe,
elektryzacja
i masaż.
Piotrkowska 66,
od 11 do 1 i od
4 do 6. 9475-6

Dr. S. **Lewkowicz**
Choroby skórne
i weneryczne
Konstantynowska 12
od 9-1 i od 7-8.
Panie od 3 i pół —
4 i pół. 364-10

Dr. **Z. Rakowski**
specjalista chorób
uszu, nosa, gardła
i płuc.
Pomorska Nr 10
Przyjm. od 12-2 5-7
Tel. 27-81

Dr. med. **M. Heller**
Choroby skórne i
weneryczne.
Sienkiewicza 52
(róg Nawrot).
12-2 i 4-7. Panie
4-5.

Dr. Leon **Szyfman**
Choroby
wewnętrzne
przeprowadził się
na ul. Piotrkowska 88
Przyjmuje od godz
6 i pół — 8 wiecz

Dr. **A. Kryński**
Chor. skórne i we-
neryczne.
Leczenie prom. Rönt-
gena i lampą kwar-
cową Przyjmuje od
12-2 i 7-9.
Al. Kościuszki 31,
1-sze p. front.

Dr. med. **D. Weisbrum**
Specjalista
chorób uszu, nosa
gardła i krtań
przeprowadził się
Cegielniana 26.
Przyjmuje od 5-7.

Dr. med. **I. WEINBERG**
Cegielniana 47
Tel. 26-02
choroby wewn. spec.
płuc i serca.
Leczenie sztucz-
nym światłem
górkim.
Od 9-10 i 6-8 w.

Dr. med. **S. Niewiażski**
Choroby skórne
i weneryczne.
Przyjmuje od 4 do
8 popoł
Sienkiewicza 34

Dr. med. **Juliusz Lange**
Choroby wewn.
Wolczkańska Nr 51.
przyjmuje od 3-5
Telefon 10-15.

Dr. **J. M. HALTRECHT**
Akuszerka i choroby
kobiące.
Piotrkowska 26
przyjmuje od 10-1
12 i 4-6

Dr. **Ludwik FALK**
Choroby skórne
i weneryczne
Leczenie
Rentgenem i kwarco-
wą lampą. Przyjm.
od 10-12 i 5-7.
Nawrot Nr 7.
Telefon 28-07.

Dr. med. **L. Prybulski.**
Choroby skórne
włosów, wenerycz-
ne i moczopłowe
(leczenie światłem
Lampa kwarcowa
i promieniami
Rontgena.
Zawadzka Nr 1
Telefon Nr. 25-38
Przyjmuje od 9-2
i od 6-8
Dla pań od 4-7
oddzielna poczesnia

Dr. **E. Ekkert**
Kilińskiego 143
trzeci dom od Głów-
nej.
Choroby skórne,
weneryczne i dróg
moczowych.
Godz. przyjęcia od
2-3 i od 7-9 w.
Panie od 3-4. 763625

Dr. **S. KANTOR**
Specjalista chorób
skórnych i wene-
rycznych i włośów
Gabinet Röntgena
i światło-leczniczy
ul. Piotrkowska 144
róg Ewangelickiej
Tel. 29-45.
Godziny przyjęcia. 8-2
6-8. Dla pań 5-6

Dr. med. **LUBICZ**
Cegielniana 43
powrócił
Choroby skórne, we-
neryczne i moczopłowe
Leczenie sztucz-
nym światłem
Przyjmuje od 5-8

Dr. **H. Szumacher**
choroby skórne i
weneryczne.
6-go Sierpnia 1.
Godz. przyjęcia:
codziennie od 5-ej
do 7 i pół po poł.
w niedziele i świę-
ta od 11-ej do 1-ej

Dr. med. **BRAUN**
Południowa Nr. 23
Specjalista chorób
skórnych i wene-
rycznych. Przyj-
muje od 8-10 i pół
1-2 i od 4-8

Dr. **P. Langbard**
Zawadzka 10
Choroby skórne
i weneryczne.
Przyjmuje od 9-12
5-8.

Dr. med. **Juliusz Lange**
Choroby wewn.
Wolczkańska Nr 51.
przyjmuje od 3-5
Telefon 10-15.

Dr. **J. M. HALTRECHT**
Akuszerka i choroby
kobiące.
Piotrkowska 26
przyjmuje od 10-1
12 i 4-6

Dr. **M. JERAN-
LICHTEN-
SZTAJNOWA**

wznowiła przyjęcia
Andrzeja 28.

**Pokój
umeblowany**
dla pana (Izraelita)
do wynajęcia. Wie-
domość Zawadzka
nr. 16a m. 23. lewa
oficyna II piętro.

**BOTY
KALOSZE**
Ciepłe pantofle
Wyborowe gatunki
poleca
K. PETERSILGE
Piotrkowska 93

Ważne dla pań!
Znana nauczyciel-
ka naucza kroju i
szycia w przeciągu
jednego miesiąca
za 45 złotych.
Uwaga: Przyjmu-
je również lekcje
prywatne za 80
złotych Szwarc
Grynbata, ul. Pań-
ska 9, m. 33. Zapisy
od 11-12, i 2-3.

Okazjnie
do sprzedania
tuzin krzesel sto-
wych - dębowych
wiadomość, Al. Ko-
ściuski nr. 21 front
II piętro m. 9. 706

CIEPŁA
Bielizna (frykotata)
rękawiczki, pół-
teczki skarpetki
poleca
K. Petersilge
Piotrkowska 93

Lekarz-dentysta
**B. MARKUS-
NUSBAUMOWA**
Piotrkowska 51
przyjmuje codziennie
nie prócz niedziel
i świąt od godz.
10-2 i 4-7

Lekarz-Dentysta
R. Helman
Cegielniana 26.
przyjmuje od go-
dziny 10 — 1-ej
i od 3-7.

Lekarz-dentysta
H. Dudowska
Cegielniana 43
wznowiła przyjęcia.

Znana nauczycielka
francuskiego uc-
dziła lekcji po 1
i pół zł. za godzinę
Mund, Radwańska
Nr 53. Uwaga:
Przyjmuje od 3 do
7 wiecz. 614-2

Inteligent poszuk-
uje pokoju w śró-
dmieściu. „Republi-
ka” pod „Osiem-
dziesiąt”. 749-1

8-mio pokojowe mieszkanie

W pierwszorzędnym domu w centrum miasta zamienię od zaraz na 4-ro pokojowe mieszkanie w dobrym punkcie, Łaskawe oferty do administr. pisma pod „S. 20“.

Poszukiwane bliżej śródmieścia

mieszkanie

z 2-3 pokoi z kuchnią i kąpielowym może być z meblami. Zgłoszenia pod „T. L. 850“ do adm. „Republiki“.

Wykwalifikowany

reiger i przykręcacz osnów

poszukuje posady. Oferty składać do administracji niniejszego pisma pod „Reiger“.

3 pokoje frontowe

przy lepszej inteligentnej rodzinie w pierwszorzędnym domu i dobrym punkcie odnajmie od zaraz na biuro lub lekarzowi (solidnemu lokatorowi). Łaskawe oferty do administr. pisma pod „A. H.“

Poszukujemy rutynowanej stenotypistki

władającej językiem polskim i niemieckim. Oferty sub. „S. & Co“ do administracji tego dziennika.

Sprzedaje się najlepsza restauracja

w Wilnie, egzystująca od roku 1891. Dow. się Wilno, ul. Garbarska № 16 m. 1. „I. B.“

Okazja!

Do sprzedania okaz. sypialka mahoniowa

prawie nowa. Obejrzeć: Gdańska 31 m. 12.

Two teatralne „Thalia“.

Teatr Niemiecki w Scall

Dziś, o g. 4 pp. po cenach niższych sztuka sceniczna w 2 akt. Rabinodranatha Tagore.

Na wieki wieków, Amen! sztuka w 1 akcie A. Wilgansa

Dziś, o godz. 8.15 wiecz. po raz III

Powrót w czasy panieństwa

komedia w 3 akt. Engla i Zusmana.

Lecznica

dla przychodzących chorych.

przy ulicy Konstantynowskiej róg Zachodniej (Wejście od ulicy Zachodniej № 27) przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od godz. 9 do 5 po poł.

NA RATY!!!

Wszelką damską garderobę. Wybór różnych futer oraz przyjmuję z powierzonych towarów. Wykonuję podług najnowszych modeli.

Uwaga! Ceny konkurencyjne! M. ROZENBERG, Wschodnia 49 8912-2 poprz. oficyna II piętro.

Najnowsze Szlagiery

do tańca
Tow. Gramofon Sp. Akc.
— nadeszły —
i są do nabycia

u Alfreda Lessiga
Nawrot 22.

Wielki wybór aparatów. Wszelkie reparacje najtaniej.

Pluszowe palta 150,— zł.

teraz na gwiazdkę ceny są wyjątkowo tanie

Palta damskie	75, 55, 40,	35,—
Z futrem ubierane palta damskie	150, 125, 110,	95,—
Suknie damskie	35, 25, 20, 15,	10,—
Garnitury męskie	125, 110, 75, 60,	45,—
Spodnie kamgarnowe	42, 32,	28,—
Jesionki męskie	115, 95, 75,	65,—

Dzienne garnitury i paletka w dużym wyborze po niskich cenach

Szmechel i Rozner,

Sp. Akc.

Łódź Piotrkowska 100 i filja 160.

CZARNA LISTA

3000 FIRM z ŁODZI

i innych miast, które dopuściły swe akcepty do protestu, zawiera

Biuletyn Protestów Wekslowych do nabycia w „Wywiadzie“ Piotrkowska № 104.

„Tehate“

Towarzystwo dla handlu, przemysłu i rolnictwa, Sp. Akc. Oddział w Łodzi, ul. Przejazd 40, róg ul. Kilińskiego, tel. 20-32,

poleca ze składów i reprezentowanych firm po cenach konkurencyjnych:

Stal, blachę stalową i drut ze stali, ni „B-cia Böhler i S-ka“,

Narzędzia precyzyjne, techniczne i pomiarowe,

Swidry spiralne, gwintowniki i rozwiertniki fabryki „Wesselmann“, Bohrer i S-ka Gara“,

Pasy skórzane i wleblądzie,

Liny stalowe, druciane i bawełniane

Motory i transformatory elektryczne, fabryki „Poegge“,

Żarówki „Orion“ węgierskiej fabryki,

Maszyny do obróbki metali i drzewa,

Łopaty stalowe wszelkich typów.

Co się okazało?

że plecyk kaflowo-szamotowy wykonany u

B-ci Koźmińskich, Główna 51, (w podwórzu)

zużywa najmniej opału daje najwięcej ciepła.

Łódzkie Stow. Hodowców Drobiu, Gołębi i Zwierząt Domowych

urządza od dnia 6-8 grudnia r. b. w Helenowie

Powszechną Wystawę

drobiu, gołębi i zwierząt domowych. Dla każdego hodowcy i miłośnika będzie okazją do nabycia ładnych rozpiodowych zwierząt czystej rasy, które przez Stow. zostają sprowadzone z zagranicy

Zgłoszenia i zapytania prosimy skierować do sekretarza, p. Edwarda Pahlia, Łódź, ulica Piotrkowska № 166.

Pralnia chemiczna i farbiarnia

damskiej i męskiej garderoby oraz bielizny 9240-8

E. Muszyńskiego

u. Dzielna № 24.

Przyjmuje wszelką garderobę do czyszczenia i farbowania oraz firanki na ramach. Powierzoną robotę wykonywuje się prędko, akuratanie i tanio

Chcicie mieć dzieci wesołe?

to spieszcie po zakupy ZABAWEK

do firmy

Edw. i Edm. B-cia Barcz ulica Piotrkowska 152.

WIELKI WYBÓR. CENY PRZYSTĘPNE.

Zakład Fotograficzny SZTUKA

ul. Zamenhofska 1, (róg Piotrk. 127).

do 12 pocztówek dodaje

portret darmo.

Zakład Kuśnierski

H. WASSERMAN
ŁÓDŹ, Piotrkowska 42.

Wykonuje wszelkie roboty kuśnierskie szybko i solidnie.

Ceny przystępne!!!

B. CYKLIS i A. DOŁUD

ŁÓDŹ, ul. KONSTANTYNOWSKA № 84.

Wyprawa futer zwyczajnych i szlachetnych.

Specjalność: kożuszki zakopiańskie damskie i męskie, wojskowe, kawaleryjskie, kożuchy wartownicze, pedy futrzane i dywaniki.

Pracownia ubiorów męskich

B. Kryształ
Piotrkowska 24 (front II piętro) Telef. 25-85

poleca najnowsze modele sezonowe.

Ceny przystępne.

PRACOWNIA KOŁDER

14 — PRZEJAZD — 14
Bielizny i haftów ręcznych i maszynowych poleca skład

CENY PRZYSTĘPNE.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek № 44.

Od poniedziałku, d. 17 listopada 1924

Ten pierwszy... Dramat życia wy w 6 akt.

Nad program Pod pantofelkiem (Foty.) Dla dzieci i młodzieży

Pięcioro Urwisów komedia w 6 częściach,

Nad przg. „Historja zegarka“ obraz naukowy w 1 akcie.

Początek seansów: dla młodzieży o g. 3 i 5 pop., w soboty, niedziele i święta o godz. 1 po p., dla dorosłych o 6.45 i 8.45 wiecz.

Uczę roboty

perskich dywanów i kilimów.

9778

Al. i Maja 3 parter, front, m. 1 10-12 i 5-6.

Na wypłatę! TOREBKI pończochy FIRANKI

JEDWAB, koszule męskie, płótno i wszelką manufakturę. PIOTR CHAR, Piotrkowska 37. w podwórzu.

Na Gwiazdkę!

Dywany, Piedy, Serwety,

Łóżka metalowe —
Meble Biurowe —
Urządzenia kuchenne
Syplalne, Stołowe, —
Saloniki, Otomany —
Leżaki. —
Telefon 21-61.

Poleca najtaniej i na dogodnych warunkach

Magazyn Mebli

Wł. Romiszowskiego

Piotrkowska 116

I piętro front. 9652

LECZNICA

lekarzy specjalistów Brzezińska № 11.

Dr. Kerszner choroby dzieci 9 — 11

Dr. Szyfman wewn. 10 — 12

Dr. Lubicz skórne weneryczne i moczopłciowe 11-1,

Dr. Goldblatt chor. oczu 12.30-1.30,

Dr. Szmigiel chor. nerwowe i umysłowe i leczenie wad wymowy 1-3,

Dr. Eljasberg jun. chor. chirurgiczne 1-3,

Dr. Bergson chor. kobiece i akuszerja 3-4,

Dr. Wołyński choroby nosa, gardła i uszu 3-4.

Opatrunki i operacje. Zastrzykiwania, szczepienia ospy. Leczenie sztucznym słońcem górskim. Elektryzacje. Psychoterapia. Wszelkie analizy (mocz, piwociny, krwi i t. d.).

Porada 3 złote.

KRAWATY

bielizna ciepła i nowości sezonowe

PIĄTKOWSKI

PIOTRKOWSKA 89. 217-9

Wielki wybór

wyrobów futrzanych

jak: palta karakulowe, fokowe, oraz skórki nurkowe, fokowe, małpy, krety, lisy, wydry, lisy, baranki niebieskie i t. d.

Przyjmuję wszelkie przeróbki.

J. SZWARCMA

Dzielna 41 — parter. (w podwórzu).

Poszukiwana pierwszorzędna techniczka dentystyczna

Adres swój proszę zostawić w admin.

sub. lit. Ch. R.

Bracia L. A. Rappeport
Piotrkowska 15
Tel. 18-93.

Od poniedziałku, dnia 17-go do 27-go Listopada włącznie
pierwsza powojenna

WYPRZEDAŻ RESZTEK!

nagromadzonych w wielkich ilościach
po cenach niebywale niskich.

RESZTKI

materiałów

JEDWABNYCH
WEŁNIANYCH
BAWEŁNIANYCH

na suknie, palta, kostjomy, bluzki, spódniczki i t. p.
nadające się i na podarki gwiazdkowe.

W dniu 7 i 8-go grudnia urządzamy w naszym lokalu

WYSTAWĘ

Perskich Dywanów

Ogłoszenia drobne
Kupno i sprzed
Ogłoszenia drobne
Kupno i sprzed
Ogłoszenia drobne
Kupno i sprzed

Na gwiazdkę! Na raty i za gotówkę! Łóżka nikielowe wszelkiego rodzaju, krzesła dziecięce, materace, łóżka polowe, wózki dziecięce daje „Palma” Narutowicza № 36, w bramie na prawo, telefon 35-25.

Ogłoszenie do sprzedaży biały pokój paneleński, łóżko białe z nikiem, lampa 5 płom. gazowa 3 roczniki dziennika Niwy i Solnce Rosji Nowo - Cegielniana 46 m. 7. 9643-2

Kupię I, II, III część Chrestomatji Wachterowych. Pełne części, Pełne części, Pełne części. 575-2

Przedam tanio szafę orzechową, kredens z dwoma szafkami, biurowo damskie, Piotrkowska nr. 118 m. 4 i p. front. -1

Maszyny do szycia na najdogodniejszych warunkach sprzedaje Rosen Piotrkowska 88. 713-3

Mebel na raty kilkanaście kolekcji gwarantujemy, odwiezanie, zamianę. Zakład Stolarski, Lubelska 722-1

Przedam sklep z dziećmi i posługiwaniem Fabryczna 2. Wiadomość od 3-7. -1

Przedam 25 proc. taniej posługiwaniem u biurowo damskich i dziecięcych. 738-1

Przedam 25 proc. taniej posługiwaniem u biurowo damskich i dziecięcych. 738-1

Na wypłatę! Najtańsze ceny! Najwygodniejsze warunki. Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Plusz, kotik jedwabny, Małpia skóra, welour, Boston, kamgarn gabardina, piękne kraty, biały towar widzewski, purpur, obrusy, ręczniki, chustki, chusteczki, krep-de-chine, laita, trykotina francuskie satyny, aksamit, welwet, etamina, firanki, kapy, pluszowe koldry, sweatry, artystyczne poduszki i inne poleca Leon Rubaszkin Kilińskiego nr. 44. 717-6

Buchalterji podwójnej i korespondencji uczy gruntownie dyplomowany nauczyciel buchalterji. Cegielniana 71, lewa oficyna, 3 piętro. Zgłoszenia od 2-3 po południu i 7-8 wieczorem 701-1

Patiki Kto po cenie przystępnej udzieli batiku. Oferty sub. „Artystyka” 750-1

Nauki korespondencji, redagowania podań i pisania na maszynie, udziela nauczyciel z wykształceniem. Informacje: 8-10 rano, 8-9 wieczór. Piotrkowska 183, ofic. i p. 665-1

STENOGRAFIJ uczy listownie, szybko, jaknajdokładniej (gwarancja) Instytut Stenograficzny - Warszawa Mokotowska № 39. Ządajcie obszernych bezpłatnych prospektów. 8472

Do sprzedania sypialnia, kredens, zegar stojący, oraz stół i krzesła wyściełane. Przyjmuje wszelkie obstarunki i odświeżanie mebli po cenach przystępnych w warsztacie stolarskim i tapicerskim. Zielona 39. 9671-2

Ogłoszenie do sprzedaży prawie nowe. Obejrzeć można od 3-5 -6-ej Cegielniana 87 m. 9. 526

Nauka i wychow 30 jednogodzinnych lekcjach nauka praktycznie b. rzeczoznawca ksiąg handlowych z wyższym wykształceniem samodzielnego prowadzenia ksiąg i sporządzania bilansów, z gwarancją wykluczającą wszelkie ryzyko. Informacje: 8-10 rano, 8-9 wieczór, Piotrkowska 183 ofic. i p. 9662-2

Donne leçons de français: conversation, littérature, Voir de 4 à 5 heures; 52, rue Sienkiewicza, logement 36. 724-1

Naturzystka udziela lekcji korepetycji i przysposobienia do egzaminów. Ceny przystępne. Zgłaszać się do adm. sub. K. L. 732-2

Angielskiego lekcji i konwersacji udzielam. Zapisać się do domu Główna 41/5 711-1

Pracownia naukowo-czytelnicza, wyucza kroju i szycia w ciągu 2 miesięcy za 40 zł. Pańska 75 m. 52 oficyna II-gie piętrze parter. Tamże pracownia ubiorów damskich i dziecięcych. 738-1

Rozmaito. **KALNIA SZTUCZNA.** Tkanie różnej formy DZIUR nie do poznania jak w ubiorach, towarach, switrach, firankach, jak w dwunach. Obecnie Piotrkowska 92, w nodwórze.

Wspólniczki wykwalifikowanej w dziale artystycznych ręcznych robótek poszukuje. Oferty: „Spółniczka”.

Kuszerka Drzymałowa powróciła. Przyjmuje panie. Piotrkowska № 223 m. 25. 076-15

KUSZERKA - Kapecka, przyjmuje zamówienia miejscowe i zamiejscowe. Rzgowska 7 m. 42. 8520-15

Przysłuchiwał się piersi wyżej - do odebrania za zwrotem kosztów, ulica górna 13 u Króla. 9642-2

Lokale. **Młode** bezdzietne małżeństwo poszukuje 1 lub 2 pokoi umeblowanych w centrum miasta przy inteligentnej rodzinie. Oferty sub. „Dr. J.” do adm. „Republiki”.

Zamienię duży pokój z kuchnią. Warszawa na taklu kuchnię w Łodzi Senatorska 21 Wozniak. 702-1

Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem dla jednego lub dwóch panów z utrzymaniem lub bez. Wiadomość: Zakątna 85 m. 2, między 2-gą a 4-tą po poł. 754-2

Dla jednego lub dwóch panów do wynajęcia pokój z meblami lub bez, z elektrycznym oświetleniem, na żądanie utrzymanie całe lub częściowe. Aleja 1-go Maja 15, m. 10, front. Od 12-ej do 4-ej. 747-1

Zagubione dokumenty **Leontyna** Zemmelówna zgubiła do wód osobisty. 9679-3

Zgubiono kwit inkasowy z Banku Związku Spółek Zarobkowych dwu weksli: Gutfrjnd Kalisz, pl. 9.11 złp. 100, Pierowski Inowrocław pl. 10.11 złp. 200. Zwrócić proszę: B. Zylberg Nowomiejska № 26. 9607-3

Weksel zagubiony wystawiciel Władysław Jarmicki - Pomorska 14 na zlecenie K. Rubin płatny 20 grudnia. Uważnia się. 729

P. P. PIEKARZE, RESTAURATORZY, CUKIERNICY

winni zainteresować się masłem solonym, które sprzedaje w większych lub mniejszych ilościach po cenach konkurencyjnych
Związek Spółdz. Mleczarskich
dawniej Warsz. Ziem. Tow. Mleczarskie Al. Kościuszki № 29.

Prenumerata „Republiki” wraz z ilustrowanym dodatkiem niedzielnym „Panorama”: w Łodzi 3 zł. 20 gr. miesięcznie. - Zamiejscowa 4 zł. 20 gr. miesięcznie. - Zagranicą 7 zł. 20 gr. miesięcznie. Odnoszenie do domu 20 groszy miesięcznie. „Republika” i „Express Wieczorny” łącznie z odnośnikiem do domu 5.70 mes.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetr. (na stronie 10 szpalt). W TEKSTACH: 40 gr. za wiersz mil. (na stronie 4 szpalt). NEKROLOGI I NADESŁA: 30 gr. za wiersz mil. (na 4 szpalt). Zareczynowa i zaślub. po tekście 6 złotych. Zamiejscowe o 30 proc. Zagraniczne o 100 proc. Drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admin. nie odpowiada. Drożo 10 gr. Poszukiwanie pracy 5 gr. Najmniejsze 50c.